

Tromsø

Amtsformandskab.

1888.

Indholdsfortegnelse.

Amtsformandskabet:

	Side.
Medlemmer	3
Valg paa Opmand	4
Referat af Sager	4—8, 40, 83, 100, 187, 236
Nedsættelse af Kommitteer	9
Ligning af Amtsskat	261
Valg af Medlemmer til Amtsudvalget	263
Valg af Revisorer til Regnskaberne	264
Berammelse af næste Møde	265
Approbation paa Beslutningerne	265

Antegnelser og Decisioner:

Amtskommunens	Regnskab for 1887	11—20
Medicinalfondets	do. - 1887	20—34
Tromsø Amtssygehus's	do. - 1887	35 - 39
Veikassens	do. - 1887	83
Amtsskolekassens	do. - 1887	84
Aftenskolernes	do. - 1887	84
Amtsskolens	do. - 1887	85
do. (Bestyrerens)	do. - 1887	85
do. Stipendiens	do. - 1887	85—86

Abnorme Børn:

Ibestads Gjæld for Marta Vik og Anna Hessevig	129
Beretning fra Institutet paa Thorshaug	155
do. - Sæthres Institut i Bergen	159
do. - Hansens do. paa Linderen	161
Anna Emilie Hesseviks Ophold	166
Lyngens Herred nægtet Bidrag til Hans Pedersen	199
Bidrag til Hans Kristofersen Trondjord	236

Blinde:

Beretning fra Skolen ved Trondhjem	161
do. - Arbeidsskolen i Kristiania	164

Budgetter:

Amtsskolekassens	Budget for 1888	49—57
Aftenskolers	do. - 1888—89	63—65
Amtsskolers	do. - 1888—89	65—67
Veikassens	do. - 1889—90	221—236
Amtssygehusets	do. - 1890	254
Amtskommunens	do. - 1888—89	257—261

	Side.
Bogsamling, foreslaaet til Lofotens Fiskevær	68—70
Døystumme:	150
Beretning fra Institutet i Trondhjem	152
do. do. i Hamar	153
do. do. Taleskolen i Trondhjem	
Dampskibsselskabet:	264
Valg af Fuldmægtig ved Generalforsamlingen 1889	28—31
Fiskere, syge, deres Forpleining	244—246
do. do. —	
Havnevesen:	170
× Opmudring af Indløbet til søndre Russevaag	172
Bidrag til Havneforbedring ved Skeivaag	214
Baadsto i Auvær i Hillesø	90
Holmenvær, Vandforsyning	129
Ibestads Herreds Gjæld for 2 abnorme Børn	
Jagt og Fiskeri:	86—90
Fredningstid for Ryper	90—99
Vandforsyning i Holmenvær	100
Opsyn ved Indlandsfiskerierne	122—124
Forslag til Fredning af Ferskvandsfiske	124—129
do. do. - Lov om Fugles Fredning	174
Forandring i Resol. af ²⁵ / ₉ 85 om Lax og Sørret	
Jordemødre:	169
Tillæg til Marie Steen	216
Deling af Tranø Distrikt	251
Stipendium til en Elevs Oplærelse	
Kundgjørelser:	242
Forestilling betræffende Kundgjørelsestidenden	
Løvforslag:	192—196
Udtalelse angaaende Fogedembederne	198
Værnepligtens Udvidelse	242
Avertissementer i Kundgjørelsestidenden	
Landhusholdningsselskabet:	102—105
Beretning om Selskabets Virksomhed i 1887	106
Agronom Hansens Fjøsbejaring Vaaren 1887	107—112
do. do. Landbrugsreiser i 1887	112—117
Tabeller for Fjøsbejaringer	117
Uddrag af Selskabets Regnskab for 1887	119
Bevilgning til Selskabet for 1889—90	264
Valg paa Medlemmer af Bestyrelsen	

	Side.
Museet:	
Andragende om Bidrag til Bygning	119
Markeder:	
Fogdens Indberetning og Forslag til Afgift	120
Afgiftens Fastsættelse	121
Medicinalvæsenet:	
Bevilgning til Kristian D. Karlstad for en kunstig Arm	196
Særegen Distriktslæge for Berg	215
Udgifterne ved Adolf E. Joh. Hyssingjord i Skjærvø	215
do. do. - Adolf M. Joh. Størvik i Skjærvø	244
do. do. - Peder Joh. Klemetsvig i Karlsø	245
do. do. - Isak Joh. Spokenæs og Søren P. Rensvold	264
Valg paa Medlemmer af Sygehuskommissionen	
<i>Sygehuset i Tromsø:</i>	36
Stedfortræder for Portneren	133—137
Inventarfortegnelse 31te Decbr. 1887	138—140
Redegjørelse for bevilgede Midler	141
Nyt Inventariums Anskaffelse	142
Istandsættelse af Bygningerne	145
Beretning om Sygehuset for 1887	200—210
Forandring ved Økonomien	253
Vaagning ved Sygehuset	254
Budget for 1889	
<i>Karlsø Sygehus:</i>	132
Forpleiningsgodtgjørelsen	148
Beretning om Sygehuset for 1887	
<i>Balsfjords Sygehus:</i>	149
Lægens Beretning for 1887	
<i>Skjærvø Sygehus:</i>	210
Erklæring angaaende den kontante Beholdning	212
Bidrag til Driften	213
Regnskabsuddrag for 1887	243
Lægens Beretning for 1887	
Regnskaber:	
Uddrag af Landhusholdningsselskabets for 1887	117
do. do. - Skjærvø Sygehus's	213
do. do. - Amtskommunens	268
do. do. - Veikassens	270
do. do. - Medicinalfondets	271
do. do. - Tromsø Amtssygehus's	273
do. do. - Amtsskolekassens	274

	Side.
Uddrag af Amtsskolens Regnskab for 1887	275
do. - Aftenskolernes do. - 1887	276
Sindssyge:	
Beretning fra Rosenbergs Asyl	179
do. - Distriktslægerne i Amtet	180—186
Beret Andersdatter Russevaags Forpleining	237
Refusioner for Sindssyge	247
Beretning fra Rotvolds Asyl	266
Skolevæsen:	
Redegjørelse for Amtsskolekassens Midler i 1887	40—44
Ikke benyttede Bidrag af Amtsskolekassen	44—46
Oversigt over Forandringer ved Skoleejendommene i 1887	47—49
Budgetforslag for Amtsskolekassen i 1888	49—57
Oversigtstabel ved Amtsskolekassens Budgetforslag	60—61
Redegjørelse for Bevilgning til Aftenskoler	62
Bevilgning til Aftenskoler for 1888—89	63—65
Budget for Amtsskolen 1888—89	65—67
Bevilgning af Stipendier ved do.	67
Amtsskolens Stationering i 1888—89	71
Byggelaan af Amtsskolekasserne	72—74
Reparationsarbejder ved Fagerfjelds Skolehus	74
do. paa Helgø do.	74
Indberetning om Amtsskolen 1887—88	75—83
Valg paa Medlemmer af Amtsskolens Bestyrelse	264
Fortegnelse over Lærere, bevilget Alderstillæg	277
Skydsvæsen:	
Forslag om Søskydsstationers Nedlæggelse	121
Syge Fiskeres Forpleining	28—31
Thingene:	
Forslag til flere Thinge i Amtet	187—192
Telegraf fra Harstad til Bjarkø	255
Veivæsen:	
Veiplakat om Brug af Kjøreredskaber	176
Vedligeholdelse af Broen paa Grytøen	178
Bidrag til Broer i Lenvik, Bardo, Maalselven og Skjervø	218
Anvendelse af Storthingets Bevilgning i 1887	220
Budget for 1889—90	221—236
Veistykket Finset—Ansvandet	247—250
Bidrag til Vei i Kvedfjord fra Vik til Storjord	252

Den nu gjældende Bestemmelse indeholdes i høieste Resolution af 25de September 1885. Jeg finder for Tiden ingen Grund til at foreslaa Forandring i den og kan derfor ikke anbefale nærværende Andragende.

Tromsø Amt den 2den Juli 1888.

Chr. Kjerschow.

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Fra
Kommitteens No. 8.

I Anledning af Sag No. 59 maa Kommitteens være enig med Amtmanden i, at der f. T. ikke er Grund til at foreslaa nogen Forandring i det bestaaende Forhold, hvorfor indstilles til saadan

Beslutning:

Andragendet indvilges ikke.

Tromsø den 10de Juli 1888.

A. M. Helberg, Konr. Saugestad,
Formand. Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Kommitteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 64. Veiplakat udstedt 19de Marts 1888 om Brug af Kjøreredskaber i Balsfjord, Tromsøsundet og Trondenæs Herreder.

Amtets Skrivelse, Veiplakaten og Kommitteens Indstilling er saalydende:

Fra
Amtmanden i Tromsø Amt.

I Anledning af hvad der paa tidligere Amtsformandskaber derom er forhandlet skal jeg herved meddele, at jeg under 19de Marts d. A. har udstedt en saadan Plakat om Brug af Kjøreredskaber paa Veie i Balsfjorden, Tromsøsundet og Trondenæs Herreder, som hoslagt følger.

Tromsø den 6te Juli 1888.

Chr. Kjerschow.

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Veiplakat.

Med Hjemmel af Veilovene af 15de September 1851 § 58 og af 12te Oktober 1857 § 8 fastsættes herved følgende Regler for Brugen af Kjøreredskaber paa de i nedenstaaende § 4 nævnte Veistrækninger i Tromsø Amt.

§ 1.

Til Kjørsel af Tømmer, Ved, Salt, Mel og lignende tunge Varer, maa ikke benyttes enspændt Hjulredskab med mindre Fælgbredde end $7^{9}/_{10}$ Ctmtr. eller tospændt Hjulredskab med mindre Fælgbrædde end $9^{1}/_{10}$ Ctmtr. Dog kan Fælgbrædden for tospændt firhjulet Vogn formindskes til $7^{9}/_{10}$ Ctmtr. naar Vognens Forhjul ere mindst 89 Ctmtr. og dens Baghjul mindst 107 Ctmtr. høje.

§ 2.

Brugen af alle Kjøreredskaber, ved hvilke Lasten ikke fuldkommen bæres af Hjulene, men slæber paa eller støder an mod Veibanen, forbydes. Paa Vinterføre maa, saasnart Sneen er saa tynd, at den nogensteds viser Tegn til at gaa af Vejbanen, heller ikke bruges saadanne Redskaber, hvorved nogen Del af Læsset slæber paa Veibanen.

§ 3.

Overtrædelse af disse Regler, som træde i Kraft fra 1ste Januar 1889 straffes med Bøder fra 8 til 20 Kroner.

§ 4.

Foranstaaende Regler gjælde for alle de Veistykker, som i nedennævnte Herreder ere oparbejdede eller herefter oparbejdes ved Bidrag af Staten.

1. for Balsfjordens Herred.
2. for Tromsøsundets Herred.
3. for Trondenæs Herred.

Tromsø Amt, den 19de Marts 1888.

Chr. Kjerschow.

Fra
Veikommitteens.

I Anledning af Sag No. 64 foreslaaes saadan
Beslutning:

Plakaten indtages i de trykte Forhandlinger.

Tromsø den 10de Juli 1888.

R. Kaarbø,
Formand.

P. B. Lund,
Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Kommitteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 65. Trondenæs Herreds Vedtagelse af Vedligeholdelse af Bro paa Vejen mellem Vaskind og Bestebostad paa Grytoen.

Amtets Skrivelse og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra
Amtmanden i Tromsø Amt.

Ved Beslutning af 14de Juli 1887 bevilgede Amtsformandskabet af Amtets Veikasse et Bidrag stort Kr. 1000 til Bro og Veiarbejde mellem Gaardene Vaskind og Bestebostad paa Grytø i Trondenæs under Betingelse af at Herredskassen yder et ligestort Bidrag og overtager Vedligeholdelse af Broen. Denne Betingelse er opfyldt, idet Trondenæs Herredsstyrelse under 5te September 1887 enstemmig har fattet følgende Beslutning:

„I Forbindelse med Beslutning af 18de November 1886 beslutter Herredsstyrelsen, at Trondenæs Herredskasse overtager Vedligeholdelsen af den „Bro, som opføres med Bidrag af Amtsveikassen paa Veien mellem Vaskind og Bestebostad paa Grytø“.

Dette meddeles herved.

Tromsø den 6te Juli 1888.

Chr. Kjerschow.

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Fra
Veikomiteen.

I Anledning af Sag No. 65 foreslaaes saadan

Beslutning:

Trondenæs Herredsstyrelses Beslutning om Overtagelse af Vedligeholdelsen af Broen paa Grytø indtages i de trykte Forhandlinger.

Tromsø den 10de Juli 1888.

R. Kaarbø,
Formand.

P. B. Lund,
Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Komiteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 71, 72 og 75. Indberetninger om Sindssyge og deres Forpleining.

Indberetningerne og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra 1ste Juli dette Aar er Betalingen for Patienter paa dette Asyl fastsat til:

For Forpleining og Sygebehandling 1 Kr. 27 Øre pr. Dag
og for Beklædning 17 Øre pr. Dag,

hvilket vi har den Ære at meddele.

Rosenbergs private Sindssygeasyl, Bergen den 9de Juni 1888.

Sandberg,
Bestyrer.

C. Grann,
Kasserer.

Til
Hr. Amtmanden i Tromsø Amt.

I 1887 forpleiedes i Asylet for Amtskommunens Regning følgende Patienter:

1. *Kristen Gjertsen,*
2. *Anton Severin Olsen* og
3. *Kristoffer Hendriksen Finsnæs.*

I deres Tilstand er i Aarets Løb ingen Forandring indtraadt.

Sandberg.

Hr.
Amtmanden i Tromsø Amt.

Fra
Amtmanden i Tromsø Amt.

Herved fremlægges Indberetninger fra Distriktslægerne om Sindssyge, som i Distrikterne forpleies for Amtskommunens Regning.

Tromsø den 7de Juli 1888.

Chr. Kjerschow.

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Fra
Distriktslægen i Skjærvø.

Tirsdag den 21de ds. tilsaa jeg efter Opfordring af Hr. P. B. Gjæver paa en Reise til Alteidet den sindssyge Pige Inger Andersdatter, om hvem min For-

Fra
Kommitteens No. 2.

I Anledning af Sag No. 55 og 63 indstilles til saadan

Beslutning:

Amtmandens Forslag bifaldes.

Tromsø den 11te Juli 1888.

Oskar Eng,
Formand.

Ad. Lund,
Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Komiteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 66. Om Bidrag af Veikassen til Broer i Lenvik, Bardo, Maalselven og Skjærvo.

Amtets Skrivelse og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra
Amtmanden i Tromsø Amt.

Herved fremlægges følgende Andragender om Bidrag af Amtsveikassen til Broer og Veiarbejder se:

- a. Andragender fra Lenviks Herredsstyrelse om i Henhold til vedlagte Beregninger, Skrivelser og Tegninger fra Ingeniør Holst at bevilge et Bidrag af indtil Kr. 2650.00, at udredes i 2 Aar med $\frac{1}{2}$ hvert Aar, til Bestridelse af Halvdelen af Omkostningerne ved Opførelse af en Bro over Roksfordstrømmen. Herredsstyrelsen har ved Beslutninger af 3die Juni og 27de Juli 1887 vedtaget, at Herredet udreder den anden Halvdel af Omkostningerne samt garanterer Vedligeholdelsen. Jeg anser Andragendet vel begrundet og kan derfor ikke lægge nogen Vægt paa hoslagte Skrivelse af 4de Mai 1888 fra Johannes Larsen Seljebakken med Flere, hvori gjøres Indsigelse mod Broens Opførelse.
- b. Andragende fra Bardo Formandskab om Bidrag af Amtsveikassen Kr. 250 til en Bro over Bardoelven ved Dalberg paa Betingelse af at Bardo Herredsstyrelse udreder Kr. 250 og overtager Garantien for Broens Opførelse og Vedligeholdelse. Overslag eller Tegning vedligger ikke, men paa Grund af Beløbets mindre Størrelse antages samme ikke fornøden.
- c. Andragende fra Maalselvns Formandskab om Bidrag af Amtsveikassen ca. Kr. 100 til Opførelse af to Broer over Mortenelven.

Der foreligger ingen Beregning over Omkostningerne og ingen Vedtagelse eller Tilbud fra Herredet om Vedligeholdelsen. Jeg kan derfor for Tiden ikke anbefale bevilget noget Bidrag.

- d. Skrivelse fra Skjærvo Formandskab om Bro over Rotsundelv. Ved denne Sag henvises til Sag No. 69/1887, idet jeg skal tilføje, at Ingeniør Holst mundtlig har meddelt mig, at han ikke hidtil har kunnet afse Tid til at undersøge Sagen og give Overslag. Denne Sag faar altsaa udstaa.

Jeg indstiller derfor at Amtsformandskabet fatter følgende

Beslutninger:

1. Tromsø Amts Veikasse udreder Halvdelen af Udgifterne ved Opførelse af en Bro over Roksfordstrømmen dog ikke til et større Beløb end Kr. 2650.00. Beløbet udredes i to Aar med Halvdelen aarlig og kan anvises mod Begjær af Lenviks Ordfører, som aflægger endeligt Regnskab over samtlige Udgifter.
2. Tromsø Amts Veikasse udreder Halvdelen af Udgifterne ved Opførelse af en Bro over Bardoelven ved Dalberg, dog ikke over Kr. 250.00 — dette paa Betingelse af at Bardo Herredsstyrelse overtager Garantien for Broens Opførelse og Vedligeholdelse og aflægger endeligt Regnskab over samtlige Udgifter.

Tromsø den 6te Juli 1888.

Chr. Kjerschow.

Til Tromsø Amtsformandskab.

Fra Veikommitteens.

I Anledning af Sag No. 66 foreslaaes saadan

Beslutning:

1. Amtmandens Forslag til Broer over Rogsfordstrømmen og Bardoelven ved Dalberg bifaldes.
2. Til Opførelse af 2 Broer over Mortenelven i Maalselven bevilges et Bidrag af Amtsveikassen stort Kr. 100.00 paa Betingelse af at Herredet bidrager mindst $\frac{2}{3}$ Parter af Broernes Kostende, overtager Vedligeholdelsen og aflægger til Amtet Regnskab over Arbeidets Kostende forinden Beløbet udbetales.

Tromsø den 10de Juli 1888.

R. Kaarbø,
Formand.

P. B. Lund,
Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Komiteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 67. Meddelelse om Anvendelse af de til Veiarbejder i 1887 bevilgede 25000 Kroner og de i 1888 af Stortinget bevilgede Veiarbejder.

Meddelelsen og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra Amtmanden i Tromsø Amt.

De af Stortinget i 1887 til Veiarbejder inden Tromsø Amt bevilgede Kr. 25,000.00 mod Distriktsbidrag af $\frac{1}{5}$ ere overensstemmende med Amtsformandskabets Forslag disponerede saaledes:

1. Ved Kgl. Resolution af 15de August 1887 til Veiarbejdet fra Brevik om Harstad til Sama i Trondenes Herred . . . . . Kr. 15,500.00
  2. Ved Kgl. Resolution af 22de Oktober 1887 til Vei fra Skjæret til Balsfjords Kirke i Balsfjords Herred . . . . . „ 9,500.00
- Tilsammen Kr. 25,000.00

Det tilføies at Stortinget i 1888 har bevilget til følgende Bro- og Veiarbejder:

- a. til Fuldførelse af Bro over Tverelven ved Bomstad i Balsfjord Kr. 5,500.00
  - b. til Fuldførelse af Vei mellem Brevik og Søvik i Trondenes . „ 32,200.00
  - c. til Fortsættelse af Veiarbejdet i Salangens Herred . . . . . „ 2,300.00
- Tilsammen Kr. 40,000.00

a. er bevilget uden Kommunebidrag, b og c derimod mod $\frac{1}{5}$ Bidrag fra Kommunerne.

Tromsø den 6te Juli 1888.

Chr. Kjerschow.

Til Tromsø Amtsformandskab.

Fra
Veikommitteen.

I Anledning af Sag No. 67 indstilles til saadan

Beslutning:

Meddelelsen indtages i de trykte Forhandlinger.

Tromsø den 12te Juli 1888.

R. Kaarbø,
Formand.

P. B. Lund,
Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Komiteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 68. Forslag til Veibudget for Terminen 1ste Juli 1889 — 30te Juni 1890.

Amtets Skrivelse med Bilage samt Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra
Amtmanden i Tromsø Amt.

Herved fremlægges følgende Dokumenter vedkommende Veibudgettet for Terminen fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890:

1. Skrivelse fra Veidirektøren af 18de Juni 1888.
2. Skrivelse fra det Kgl. Departement for de offentlige Arbejder af 23de Juni 1888 med Bilage.
3. Skrivelse fra Veibestyrer Holst af 4de Juli 1888.
4. Meddelelse fra Balsfjords og Malangens Formandskaber om Beslutninger i kombineret Herredsstyrelsesmøde den 28de September 1887 om Veianlæg mellem Balsfjord og Malangen.
5. Meddelelse fra Bårdo Formandskab om Beslutning i Herredsstyrelsens Møde den 3die Oktober 1887 angaaende Istandbringelse af Veien over Kobberryggen eller fra Brandvold til Kistefosbro.
6. Meddelelse fra Ibestad Formandskab om Herredsstyrelsens Beslutning af 9de December 1887 om Bidrag til Veie i Herredet.
7. Meddelelse om Maalselvns Herredsstyrelses Beslutning af 10de Marts 1888, hvorved andrages om at Veianlægget mellem Maalselven og Lenvik — fra Karlstad til Finsnæs maa blive fortrinsberettiget.

Jeg er i alt væsentlig enig i det af Veibestyrer Holst givne Forslag og anbefaler derfor at Amtsformandskabet fatter følgende

Beslutninger:

1. Amtsformandskabet andrager om at Stortinget i 1889 vil bevilge for Terminen 1889—1890 til Veiarbejder i Tromsø Amt:
  - A. mod $\frac{1}{5}$ Bidrag af Kommunerne:
    1. Malangen—Balsfjorden fra Sjaavikør . . . . . Kr. 20,000.00
    2. Lenvik—Maalselven (Finsnæs—Karlstad — 24540 m. be-
regnet til Kr. 93,800.00) . . . . . „ 20,000.00

Transp. Kr. 40,000.00

Transp. Kr. 40,000.00

3. Brandvold—Kistefosbro i Bardo (6000 m. Grusning, Stikker og noget Omlægning, beregnet til Kr. 7,100.00) . . „ 7,100.00
4. Sjøveien—Rognsaa i Salangen (5,650 m. beregnet til Kr. 22,200.00) . . . . . „ 12,900.00
- = Kr. 60,000.00

B. mod $\frac{1}{10}$ Bidrag fra Kommunerne:

- Balsfjorden—Lyngen (Balsfjordeidet = 23,830 m. for 3 m.'s Vei beregnet til Kr. 71,000.00) . . . . . „ 20,000.00
- Tilsammen Kr. 80,000.00

2. Amtskommunens Bidrag til efternævnte Veiarbejder: Malangen—Balsfjorden, Lenvik—Maalselven, Brandvold—Kistefosbro, Sjøveien—Rognsaa og Balsfjorden—Lyngen, hvilke Arbejder bliver at udføre i det Væsentlige overensstemmende med den Amsformandskabet forelagte Plan med de Modifikationer i samme, som af Veidirektøren eller Departementet for de offentlige Arbejder findes hensigtsmæssige, vedtager Amsformandskabet af Amtskommunens Midler at udrede Erstatning for Gjørdehold og Grund, derunder indbefattet Erstatning for Grustag og anden Jordskade udenfor Veilimien, som ved Arbeidet foranlediges, samt derhos de under Litra A. nævnte Veie mod $\frac{1}{5}$ og den under Litra B. nævnte Vei mod $\frac{1}{10}$ Bidrag fra Kommunerne af de iøvrigt medgaaende Omkostninger. Denne Vedtagelse er bindende saavel for det hele Arbejde som for en større eller mindre Del af samme, alt efter den Udstrækning, hvori der maatte være Adgang til at fremme Arbeidet ved Bevilgning af Storthinget. Amtskommunens Kvotadelsbidrag beregnes foreløbig efter det Beløb, der af Storthinget bevilges, og betales i tre Aar med en Trediedel aarlig, første Termin ved vedkommende Budgetaars Udløb.
3. Beslutningen under No. 2 er derhos betinget af at vedkommende Herred eller Sogn ligeoverfor Amtskommunen vedtager de samme Pligter, som Amtskommunen har overtaget ligeoverfor Staten.
4. Amtmanden anmodes om at paase, at der for de i Post 2 omhandlede Forpligtelser af Vedkommende fattes gyldige Beslutninger, og bemyndiges til derefter paa Amtskommunens Vegne at afgive til Departementet for de offentlige

Arbejder bindende Vedtagelse overensstemmende med Amsformandskabets ovenstaaende Beslutning.

5. Naar Veien eller en bevilget Pareel af samme er af Veidirektøren erklæret færdigbygget, og der derefter er givet Amtets Vedkommende Anledning til at gjøre sine Bemærkninger ved samme, modtages samme til Vedligeholdelse af Distriktet fra saadant Tidspunkt, som af Departementet for de offentlige Arbejder bestemmes.

I Forbindelse hermed skal jeg gjøre opmærksom paa at det Kgl. Departement for de offentlige Arbejder i sin ovennævnte Skrivelse af 23de Juni d. A. med Hensyn til den af Storthinget iaar bevilgede Fortsættelse af Veiarbeidet i Salangens Herred ved Forsæt begjærer ny Beslutning om Vedtagelse af Bidrag fra Bardo Herreds og Amtskommunens Side. Jeg foreslaar derfor at Amsformandskabet videre fatter følgende Beslutning:

6. De ovenfor under No. 2, 3, 4 og 5 fattede Beslutninger gjælde ogsaa det Veiarbejde i Salangen ved Forsæt, hvortil Storthinget i 1888 har bevilget Bidrag.

Tromsø den 7de Juli 1888.

Chr. Kjerschow.

Fra
Veidirektøren.

Christiania den 18de Juni 1888.

I Anledning af det Storthinget i 1889 forelæggendes Forslag til Veibudget for Budgetterminen 1ste Juli 1889—30te Juni 1890, tillader Veidirektøren sig herved at afgive følgende Fremstilling vedkommende

Tromsø Amt

med Anmodning om Forelæggelse for indeværende Aars Amsformandskab.

Amtets specielle Veikommitte har i sin Erklæring angaaende Veiplan for den nærmere Fremtid — se Aftrykket bagerst i Amsformandskabsforhandlingerne 1887 — gaaet ud fra en samlet Bevilgning af alternativt 80 eller 60,000 Kroner om Aaret.

Det maa indrømmes, at Tromsø Amt frembyder mange Betingelser for Udvikling, hvilket i Forbindelse med, at Terrainet som Regel er billigt for Veibygning, gjør det særdeles ønskeligt at arbeide for Landeveie i dette Distrikt; men

paa den anden Side kan man vel neppe undlade at tage adskilligt Hensyn til det Faktum, at dette Amts Matrikulskyld ikke er meget væsentlig i Sammenligning med de sydligere Amter, af hvilken Grund Veidirektøren ikke tror, det lader sig gjøre at opføre paa Budgettet for Tromsø Amts Vedkommende endog det mindre Beløb, som Kommitteén har opsat. Naar altsaa tages i Betragtning de mange andre uafviselige Krav fra Landet i det Hele og den forhaandenværende Oversigt desangaaende, befrygter Veidirektøren meget, at det lader sig gjøre at opføre mere for Tromsø Amt end omtrent 40,000 Kroner for næste Budgettermin.

Med Hensyn til fortrinsvise Veiforetager i Amtet, hersker der mellem nævnte Kommitte og Veidirektøren adskillig Dissents, hvorfor Veidirektøren agter at søge istandbragt en personlig Conferance med Kommitteén isommer og paa Grundlag af det, der da maatte blive forhandlet, udtale sig senere noget mere omfattende angaaende fremtidig Veibygning i Amtet. Ved nærværende Anledning bliver derfor blot de formentlig mest fremtrædende Anlæg, hvorom der er Enighed mellem Kommitteén og Veidirektøren, noget nærmere behandlet i Forbindelse med det af Storthinget i 1888 til Regjeringen oversendte Andragende om Veianlæg i Nordreisdalen, idet der iøvrigt henvises til Veidirektørens Budgetfremstilling, Sth. Prp. No. 10, 1888, Pag. 113—124.

1. Bardo.

Som i Veidirektørens Budgetfremstilling for 1887, Pag. 55 og for 1888, Pag. 122, omhandlet, har Ingeniør Holst gjentagende foreslaaet som en Sag af 1ste Klasse at udbedre Veien over Kobberyggen og særlig paa Strækningen Brandvold—Kistefosbro, uden at Budgettets Stilling hidtil har tilladt sammes Opførelse.

I Sagens Anledning har Ingeniør Holst i Skrivelse af 9de September 1886 til Veidirektøren blandt Andet udtalt Følgende:

„Veien over Kobberyggen er oprindelig svagt bygget, langt fra tilstrækkelig for den Færdsel, som her er bleven, og er Partiet fra Brandvold til Kistefosbro (Bardos Grændse mod Salangen) i en yderst daarlig Forfatning, medens man oppe i Bardo og nedenfor Kistefosbro har passende god Veie“.

Efter personligt Kjendskab til disse Forholde maa Veidirektøren være enig med Ingeniør Holst, i at denne Udbedring snart bør ske, navnlig da samme for en Strækning af 6000 M. blot er anslaaet til Kr. 7100.00 i Arbeidsomkostninger,

og man efter dette Arbeides Udførelse sandsynligvis vil være færdig med Bardo for en længere Tid; cfr. Veidirektørens Budgetfremstilling for 1888, Pag. 122, 1ste Spalte nederst.

Distriktsbidraget foreslaaes til Overtagelse af Erstatning for Grund m. V. samt af $\frac{1}{5}$ iøvrigt medgaaende Omkostninger.

2. Balsfjordeidet.

(mellem Balsfjord og Storfjord $\circ$: den inderste Del af Lyngenfjord).

Under Henvisning til Veidirektørens Budgetfremstilling for 1886, Pag. 248, for 1887, Pag. 56 og for 1888, Pag. 116—117, samt til Tromsø Amtsformandskabsforhandlinger for 1885, Pag. 219—226, for 1886, Pag. 219—220 og for 1887, Pag. 187—214, bemærkes, at ovennævnte Veianlæg formentlig hører til de mest berettigede inden Amtet. Den i 1886 af Amtsformandskabet nedsatte specielle Veikommitte har fortrinsvis anbefalet Balsfjordsiden, se Erklæringen Pag. 15. Denne Strækning, nemlig fra Havnnæs til Grændsen mod Lyngen, er delvis efter Detaljplan og delvis efter Supposition anslaaet til Kr. 49500.00, hvoraf Parcellen Havnnæs—Øvergaard, beregnet til Kr. 30900.00 igjen er fortrinsberettiget, og til hvis Paabegyndelse formentlig Noget bør opføres paa næste Budget, muligens i Forbindelse med en mindre Tillægsbevilgning til den paa samme Route beliggende Bomstad Bro.

Den tilsvarende Strækning inden Lyngen til Gjedsten er supponeret til Kr. 23000.00.

Til Begrundelse af det af Kommitteén foreslaaede Distriktsbidrag, $\frac{1}{10}$ hvad Veidirektøren efter Omstændighederne vil anbefale, hidsættes af Kommitteéns Erklæring følgende, se Pag. 16:

„Kommitteén vil her under Henvisning til, at Balsfjorden i Fortegnelsen „over samtlige Veifondsveie har et Beløb af 275,200 Kroner og i Fortegnelsen over Herredsveie et Beløb af 22000 Kroner, ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at Balsfjorden for en ikke ringe Del bliver et Gjennemgangsdistrikt fra Lyngen paa den ene Side og øvre Maalselven paa den anden Side, samt at dette ogsaa maa være en Grund til at lette Byrden saa meget som muligt for Herredet, der sandelig alligevel har nok at gjøre for sin Fremkomst tillands“; jfr. Pag. 14.

Der maa i Tilfælde fattes ny Beslutning om Distriktsbidrag, da Amtsformandskabets Vedtagelse af 1887 bl. A. var betinget af Bevilgning senest af Stortinget 1888.

3. Nordreisidalen.

Et Veianlæg fra Sørkjøs til Sappen med Broer, 35.2 Km., mestendels supponeret til Kr. 108,000.00, er af den specielle Veikommitte opført til Paabegyndelse for Bevilgning 1888 mod $\frac{1}{10}$ Distriktsbidrag; cfr. Veidirektørens Budgetfremstilling for 1888, Pag. 117—118, hvorfra hidsættes:

„Som anført i Fremstillingen i Sth. Prp. No. 10, 1886, Pag. 248, fandt Veidirektøren dog Forholdene her i det hele taget smaa og mindre end ventet, saa Veiarbeider i dette Distrikt formentlig maa staa tilbage i nogen Tid for andre mere paatrængende, navnlig da der jo her spørges om forholdsvist betydelige Beløb. Derhos har Veidirektøren Tvivl, om ikke Broernes Vedligeholdelse vil overstige Herredets Evne.

„Paa Henvendelse til Skovdirektøren om frit Tømmer af Statens Skove har denne under 19de November 1885 svaret, at frit Tømmer ikke kan anbefales, men muligens billigt Tømmer“.

Angaaende Distriktsbidraget indtages af Veikommitteens Erklæring følgende; se Pag. 14.

„Tromsø Amt er som bekjendt i flere Henseender, særlig Indlandsstrøgene, Nybygder. I dette Aarhundrede har Maalselven, Bardo, Balsfjorden, Maalangen og Nord-Reisen udviklet sig fra ubetydelige, tyndt befolkede Strøghørende til Lenvik, Ibestad, Tromsø og Skjærvø, til egne Herreder, uden at Udviklingen paa langt nær endnu har naaet, hvad den burde være. Da Veie her er Hovedbetingelsen for et raskt Fremskridt, og Herrederne i Forhold til Veienes Anlægssum kun lidet formaar, har Kommitteens opført Veibygningen opigjennem Nord-Reisendalen, over Eidet (Balsfjordeidet) mellem Lyngenfjord og Balsfjord, samt fra Balsfjorden til Øverbygden i Maalselven med en Tiendedel Distriktsbidrag. Disse to sidstnævnte Veie bliver Led af den foran antydede Hovedvei gennem det indre Lavland helt ned til Ofoten“.

Endvidere henvises til det i Tillæg til Sth. Doe. No. 10, 1888, under Romertal VIII trykte Andragende om Bevilgning til Anlæggets Paabegyndelse, hvilket

Andragende i Henhold til Stortingets Veikommitteens Indstilling S. IX, se Pag. 17, blev besluttet oversendt Regjeringen.

Der maa i Tilfælde fattes ny Beslutning om Distriktsbidraget; cfr. det under Balsfjordeidet i saa Henseende anførte.

Under de forventede Forhandlinger med Amtmanden, vil Spørgsmaalet om denne Kommunikationslinies Fremtid nærmere blive behandlet.

Hans Krag.

Til
Det Kongelige Departement
for de offentlige Arbeider.

Fra
Den Kongelige Norske Regjerings Departement
for de offentlige Arbeider.

Ved hoslagt at oversende en fra Veidirektøren modtagen Skrivelse af 18de Juni sidstleden angaaende Spørgsmaalet om, hvilke Veiarbeider inden Tromsø Amt bør søges opførte paa Veibudgettet 1889—1890, skal man bede Sagen forelagt førstkommende Amtsformandskab til Udtalelse og i Tilfælde Vedtagelse af Bidrag.

Departementet skal foreløbig bemærke, at man — som udtalt i hosfølgende Veibudgetproposition for 1888 — Departementets Foredrag Pag. 26 — vil for Fremtiden ikke søge generel Bevilgning til Veiarbeider i Tromsø Amt, men til specielle Arbeider, saaledes som det har været forholdt ved Budgetopgjøret for Rigets sydligere Amter. Bidrag til de specielle Arbeider, som søges opført til Bevilgning af Stortinget i 1889, bør saaledes vedtages af dette Aars Amtsformandskab. Hvad angaar Distriktsbidragets Størrelse, antager Departementet, at dette som hidtil bør indtil Videre i Almindelighed sættes til en Femtedel foruden Overtagelse af Grunderstatning m. V. Specielt skal man bemærke, at naar Veidirektøren, forsaavidt angaar de projekterede Veianlæg mellem Balsfjorden og Storfjord og gennem Nordreisidalen foreslaar, at Distriktets Kvotadelsbidrag skal sættes til en Tiendedel saaledes som af Amtsformandskabet i 1887 vedtaget, da kan Departementet ikke heri være enig, idet man for det førstnævnte Anlægs Vedkommende skal henvise til Departementets ovennævnte Budgetforedrag Pag. 27.

I Anledning af, hvad Veidirektøren har anført om den forudsatte Totalbevilgning for Budgetterminen 1889—1890 til Veiarbeider i Tromsø Amt, kan Depar-

temmentet ikke for Tiden udtale sig, idet selvfølgelig Hensynet til enkelte Anlægs Vigtighed vil kunne begrunde en Anticipation, saavidt der overhovedet findes Anledning til at imødekomme saadanne Krav. Man skal derfor henstille til Hr. Stiftamtmanden, hvorvidt der ved Siden af de Veiarbejder, som Veidirektøren specielt har opført, maatte ansees at være Grund til at søge udvirket Fremme af andre af Vigtighed for Samfærdselen ved Bevilgning af Distriktet og Storthinget for den nærmeste Tid, hvorom det ogsaa sees, at Veidirektøren har det Ønske i Løbet af Sommeren personlig nærmere at forhandle med Distriktets Vedkommende. Departementet finder altsaa ikke foreløbig at burde forudsætte, at Statsbevilgningen til Veiarbejder i Tromsø Amt for Budgetterminen 1889—1890 bør være begrændset til det Beløb, som af Veidirektøren er antydnet, idet man navnlig ikke kan tillægge det af Veidirektøren fremhævede Hensyn til Amtets mindre Matrikulskyld nogen afgjørende Betydning ligeoverfor den Trang til Veie, som erkjendes at være tilstede.

Med Hensyn til de eventuelle Vedtagelsers Form skal man bemærke, at man navnlig paa Grund af Overgangen fra fleraarige til etaarige Veibudgetter har fundet i enkelte Dele at burde forandre det tidligere benyttede Schema for Distriktsvedtagelser til Veianlæg. Idet man herom nærmere henviser til vedlagte Aftryk af et udfærdiget nyt Schema, skal man bede dette benyttet ved fremtidige Vedtagelser.

Det vil være af Interesse snarest muligt at erholde Meddelelse om de af Amtsformandskabet fattede Beslutninger, ledsaget i Tilfælde af schematiske Vedtagelser, ligesom man skal gjøre opmærksom paa, at Veisager, der indløbe hertil senere end September, ikke kunne paaregnes fremmede til Behandling af næste Aars Storthing.

Man vedlægger til foreløbig Underretning Aftryk af den for indeværende Aars Storthing fremsatte Kongelige Proposition om Bevilgning til Veiarbejder for den indenrigske Samfærdsel samt Veikommitteens Indstilling af 29de Mai 1888 og af Storthingets dermed overensstemmende Beslutning af 6te Juni 1888. Med Hensyn til den under A. No. 48 bevilgede Fortsættelse af Veiarbejdet i Salangens Herred ved Forsæt bemærkes under Henvisning til Propositionens Pag. 27, at da det af en nu erhvervet Udskrift af den deri omhandlede Beslutning af Bardo Her-

redsstyrelse sees, at samme ikke som forudsat indeholder Vedtagelse af det betingede Bidrag, maa saadan Bidragsvedtagelse erhverves, forinden Anlægget kan iværksættes. Man skal derfor henstille til Hr. Stiftamtmanden i saa Henseende at søge erhvervet fornøden Beslutning af Amtsformandskabet.

Som det vil sees, er det Forudsætningen, at de betingede Distriktsbidrag til de nu bevilgede Veiarbejder skulle som sædvanlig indbetales i tre Aar med $\frac{1}{3}$ — en Trediedel — aarlig. Bidragets 1ste Termin vil saaledes forfalde til Betaling 30te Juni 1889, og bør formentlig som Følge heraf opføres paa det Budget, der forelægges det nu sammentrædende Amtsformandskab.

Kristiania den 23de Juni 1888.

Oscar Jacobsen.

H. Biddervold.

Til
Amtmanden i Tromsø Amt.

Tromsø den 4de Juli 1888.

Fra
Veibestyreren i Tromsø og
Finmarkens Amter.

Efter Overveielse tillader jeg mig at foreslaa følgende Arbeidsfelter med vedføjede Beløb for Veibudgettet 1889—1890.

A. Mod $\frac{1}{3}$ Distriktsbidrag.

1. Malangen—Balsfjorden fra Sjaavikør	Kr. 20,000
2. Lenvik—Maalselven (Finsnæs—Karlstad 24540 M. beregnet til Kr. 93,800)	„ 20,000
3. Brandvold—Kistefosbro i Bardo (6000 M. Grusning, Stikrende og noget Omlægning, beregnet til Kr. 7100)	„ 7,100
4. Sjøveien—Rognsaa i Salangen (5650 M. beregnet til Kr. 32,200)	„ 12,200
	Sum Kr. 60,000

B. Mod $\frac{1}{10}$ Distriktsbidrag.

Balsfjorden—Lyngen (Balsfjordeidet 23830 M. for 3 M.s Vei beregnet til Kr. 71000)	20,000
	Sum Kr. 80,000

Totalsum for Budgettet 1889—1890 Kr. 80,000

Eller, da Veikomiteen som Maximum har forudsat en Bevilgning af 50,000 Kr. aarlig mod en femtedels Distriktsbidrag, foreslaaes Post 1 og 2 (Malangen—Balsfjorden og Lenvik—Maalselven) opført med Kr. 15,000 hver istedetfor 20,000 og bibeholdes Balsfjorden—Lyngen med Kr. 20,000, bliver det hele Budget Kr. 70,000.

1. Malangen—Balsfjorden, hvis Længde og Beløb med næste Post skal blive opgivet, regnet fra Sjaavikør i Malangen, er af Veikomiteen opført til Paabegyndelse fra Balsfjorden af med 10,000 Kr. i 1889. Malangen og Balsfjordens Herreder ere imidlertid komne overens om at Paabegyndelsen bør ske fra Malangen af og da Arbeidsfelterne efter foranstaaende Forslag er færre end af Veikomiteen tænkt, bliver Beløbet større end Kr. 15,000.
2. Lenvik—Maalselven er af Veikomiteen opført først i 1890 med Kr. 15,000 fra Finsnæs af. Dette var begrundet i Skrivelse fra Ordføreren i Lenvik at Herredet antages først om et Par Aar at ville bevilge det nødvendige til dette Veianlæg. Lenvik bevilgede imidlertid ifjor Sommer, og foreslaaes derfor Anlægget som særlig berettiget paabegyndt 1889 med Kr. 15,000.
3. Brandvold—Kistefosbro er ikke behandlet af 1887 Aars Veikomite, da det var foreslaaet bevilget hertil i 1887—88 (4000 Kr.) og Veikomiteens Forslag begynder med 1888—89. Udbedring af den gamle Vei mellem Brandvold og Kistefosbro, der er en Del af hele Bardo's Forbindelse med Søen, er høist nødvendig, og er jeg tilbøielig at sætte denne Sag som No. 1 paa Forslaget.
4. Sjøveien—Rognsaa, indre Salangen og Bardo's Forbindelse med isfri Havn, er et gammelt Projekt. Det blev udstykket i 1877. Veikomiteen har opført det i 1888 med Kr. 5000 og ligesaa i 1889 med 5000 og senere aarlig med 5000 indtil 1894, da det skulde være færdigt, med 2200. Her er Vinterarbeide, som for Arbeidsdriften er meget ønskeligt og har jeg for kommende Budget opført det med Kr. 12900.

Balsfjorden—Lyngen er af Veikomiteen opført i 1888 med Kr. 15,000 og i 1889 med Kr. 15,000, derpaa er tænkt standset indtil 1894, da det atter opføres med Kr. 15,000 aarlig, indtil det i 1896 er færdigt. Alt mod $\frac{1}{10}$ Distriktsbidrag. Af Hensyn til Storfjorden i Lyngen er det dog meget ønskeligt

at det hele Anlæg snarest bygges, og opfører jeg det med Kr. 20,000 mod $\frac{1}{10}$ Distriktsbidrag. Departementet sees i sin Fremstilling for Storthinget iaar Pag. 27 at være gunstig stemt for dette Anlæg, men nærer Betænkeligheder mod $\frac{1}{10}$ Distriktsbidrag. Som bekjendt nødvendiggjør imidlertid Forholdene her saadant mindre Distriktsbidrag om Sagen i en overskuelig Fremtid skal kunne fremmes.

Maalselven—Ansvand—Reisen (i sin Helhed 22000 M. beregnet til Kr. 106,500) har jeg tilladt mig at sløife, da jeg finder, det maa staa tilbage for Udbedringen af Veien Brandvold—Kistefosbro og de øvrige nævnte Arbeider. Veikomiteen har opført Partiet inden Syd-Reisens Herred, Finsnæs til Ansvand, 11000 M. med Kr. 25,000 i 1880 og 5000 i 1889 samt inden Maalselven—Maalselvveien til Ansvand, 3000 M. med 10,000 Kr. i 1889, — og hermed er Anlægget forresten tænkt henskudt til efter 1897; men selv med denne Indskrænkning af Projektet fra Kr. 106,500 til Kr. 40,000 finder jeg ikke at kunne opføre det i førstkommende Arbeiderperiode til Indskrænkning af de opførte Arbeider. Det skal villigen indrømmes at Maalselvns og Syd-Reisens Opmøffrelser for at faa Vei her (Kommunebevilgningen er flere Aar gammel) fortjener Imødekommen men maa, som sagt, efter mit Skjøn den meget befærdede og yderst slette Vei i Bardo (Brandvold—Kistefosbro) ialfald gaa foran.

Ærbødigst

M. Holst.

Til

Hr. Amtmanden i Tromsø Amt.

I et af Balsfjordens og Malangens Herredsstyrelser afholdt kombineret Møde den 28de Septbr. f. A. blev der enstemmig fattet saadan

Beslutning:

- „1. Som Balsfjords og Malangens Herreders Bidrag til Oparbejdelse af Vei fra et ved Balsfjorden af Veibestyrelsen valgt Puukt, til Eliasnæs i Malangen, vedtager Herredsstyrelserne af Herredernes Midler, hver indenfor Grændserne af sit Herred, at udrede Erstatning for Gjerdehold og Grund, derunder indbefattet Erstatning for Grustag og anden Jordskade udenfor Veilinjén som

ved Arbeidet foranlediges, samt derhos $\frac{1}{5}$ — en Femtepart — af de iøvrigt medgaaende Omkostninger.

Denne Vedtagelse er bindende saavel for det hele Arbeide, som for en større eller mindre Del af samme, alt efter den Udstrækning, hvori der maatte være Adgang til at fremme Arbeidet ved Bevilgning af Stortinget.

Herredernes Bidrag skulle betales i 3—tre— Aar med $\frac{1}{3}$ — en trediedel — aarlig, fra og med det Aar hvori Arbeidet paabegyndes.

2. Balsfjords og Malangens Herreder overtager Vedligeholdelsen hvert af sin Del af den under No. 1 nævnte Vei.

3. Dernæst besluttedes:

Herredsstyrelserne henstiller til Veistyrelsen, at Veiarbeidet maa begyndes ved Sjaavikøren og derfra fortsættes over til Balsfjorden. Stykket: Sjaavikør—Eliasnæs ønskes oparbejdet senere, eller efterhaanden, efter Veistyrelsens nærmere Bestemmelse“.

I Anledning heraf tillader undertegnede sig paa Herredsstyrelsernes Vegne som Ordførere for de respektive Herreder, at anholde hos Hr. Amtmanden, at der søges udvirket af førstkommende Amtsformandskab, Udtalelse og Indstilling for, at en Del af det til Amtet bevilgede Bidrag til Veie maa blive Veien Balsfjorden—Malangen tildelt, saa det længe savnede Gode mellem disse to Herreder, der danner et eget Præstegjeld, har Thinglag og Lægedistrikt sammen, og som Følge heraf, har Præst, Læge og Lensmand fælles, bliver sat i Forbindelse med hinanden ved lettere Kommunikation end hidtil.

Dette Veispørgsmaal har allerede været oppe for mange Aar siden; men blev da ved en ganske liden Majoritet inden Herredsstyrelserne forkastet, et Skridt der forlængst er angret, og som bedst viser sig ved den fra begge Herredsstyrelser vedtagne, ovengjengivne enstemmige Beslutning.

Som Forholdene nu er, hender det, at det saakaldte „Nordfjordeidet“ hvorover den paatænkte Vei skal lægges, er aldeles ufarbar Vaar og Høst, og man nødes saaledes at reise med Baad, en Veilængde fra Balsfjords Kirke til Nordfjord i Malangen af omtr. 100 Kilometer. Den besluttede Vei over, er ifølge den af Amtsformandskabet nedsatte Veikommittees Erklæring opført med 17 Kilometer.

Ifølge senere Erklæring er Veien anslaaet at ville koste Kr. 66,000.00

uden dog, at der senere foreligger nogen detalieret Beregning, som man dog har Haab om at skaffe inden Amtsformandskabet sammentræder.

Malangens og Balsfjords Formandskab den 24 Mai 1888.

P. Kjeldseth,
p. t. Ordfører.

Ole O. Hansvold,
p. t. Ordfører.

Fra
Bardo Formandskab.

I fuldtalligt Herredsstyrelsesmøde den 3die ds. blev følgende forhandlet og tilført Forhandlingsprotokollen:

„I Henhold til Herredsstyrelsens Beslutning af 25de Juli 1885 med Andragende om Hjælp af offentlige Midler til Grusning m. m. paa Reisemyrene fattedes enstemmig saadan

Beslutning:

Herredsstyrelsen andrager paany om, at der af de Midler, som kommende Storting maatte bevilge til Veiarbejder i Tromsø Amt bliver anvendt 2000 Kroner til Fortsættelse af Grusning, Broer og Stikrender samt Grøfterensning paa det i Veilinjens over Kobberbyggen til Salangen oparbejdede Veistykke fra Krogseng ved Kroken til Langkjørselbækken paa Betingelse af, at Herredet foruden Grustag og anden Jordskade vedtager at udrede $\frac{1}{5}$ af de medgaaende Omkostninger, hvilken $\frac{1}{5}$ erlægges i de Terminer, som vedkommende Departement bestemmer — ligesom Herredet endvidere vedtager Pligtarbejde i Lighed med Udligning som for tidligere Aar“.

Hvilket Andragende herved ærbødigt indsendes med Begjær om sammes videre Forføining.

Bardo Formandskab den 22de Oktbr. 1887.

E. Forsæth.

Til
Hr. Fogden i Senjen og Tromsø.

Fra
Ibestad Formandskab.

Ibestad Herredsstyrelse har i Møde den 9de Decbr. fattet følgende enst.

Beslutning:

„Herredsstyrelsen vedtager at udrede $\frac{1}{5}$ Del af Omkostningerne ved de af Amts-Veikommitteen foreslaaede Veianlæg inden Herredet under Betingelse af

at de $\frac{4}{5}$ Dele af Anlægsomkostningerne erholdes af Statsmidler. Ligeledes besluttedes enstemmig at Herredet overtager at skaffe fri Grund, Erstatning for Grustag og at vedligeholde Veiene efter de til enhver Tid gjeldende Regler.“

I Henhold hertil tillader man sig ærbødigst at andrage om, at det sædvanlige Bidrag af Veifondsmidler maa blive tilstaaet til Fremmelse af høist fornødne og længe imødesede Veiarbejder inden Herredet. Man forudsætter i Tilfælde der gives Herredsstyrelsen Anledning at udtale sig angaaende Planlæggelsen og efter hvilken Følgeorden Arbejderne bør fremmes.

Ibestad Formandskab den 17de December 1887.

Ærbødigst

Konr. Saugestad.

Til Amtmanden i Tromsø Amt.

Til Stiftamtmanden i Tromsø.

I Herredsstyrelsens Møde paa Nordmo den 10de Marts sidstleden behandledes, som Sag No. 13.

Forslag fremsattes af A. Bakke Guldhav om, at Herredsstyrelsen affatter en Henvendelse til Veistyrelsen om, at Veiprosjekterne Rusten—Reisen og Karlstad—Finsnes paaskyndes og at for Tilfælde at der i den nærmeste Fremtid kun kan erholdes Bevilgning af Penger til en af nævnte Veilinjier, at da Veien Karlstad—Finsnes maatte staa, som den første; paa den Betingelse at Lenvigs Formandskab bevilger fra sin Side Finsnes—Blomlid. Kommunens Bidrag Veiarbejdet er skeet paa Betingelse af, at det Distrikt hvorigjennem Veien arbejdes afgiver fri Grund, frit Grustag, Gjerdehold og Stenbrud.

For Bakkes Forslag stemte følgende 10 Herrer: A. Bakke, S. Guldhav, Th. Didriksen Karlstad, Grimstad Maalsnes, Hofstad Guldhav, Tron L. Karlstad, Reier Olsborg, T. Olsen Moen, Erik Kristianamo og J. Knudsen Moen.

Ordfører O. Tøllefsen kan ikke bifalde dette Forslag; men vil ubetinget at det af Amtets Veikommitte forleden Vinter udarbejdede Forslag til Veibygning for Amtet og af sidst afholdte Amtsformandskab enstemmig vedtaget befølges.

Maalselvns Formandskab den 12te Marts 1888.

Ærbødigst

O. Tøllefsen,
Ordfører.

Fra
Veikommitteen.

I Anledning af Sag No. 68 skal Kommitteen bemærke at da Ordføreren fra Lenvik har udtalt Ønske om at Bevilgningen til Paabegyndelse af Veianlægget Lenvik—Maalselven først ønsket givet i en senere Budgettermin, foreslaar den, at af den til dette Veianlæg for Budgetterminen opførte Bevilgning, overføres til Trondenes til Fuldførelse af Veistykket fra Søvik til Voldstad, og at Veianlægget i Nordreisen paabegyndes istedenfor Balsfjord—Lyngen, da den er af den bestemte Formening at dette er fortrinsberettiget for hint. I Henhold hertil tillader man sig at foreslaa at der fattes saadan

Beslutning:

Amtmandens Forslag bifaldes med de Forandringer at der under A 2 sættes Trondenes, (Søvik—Voldstad) Kr. 20,000, under B. istedetfor Balsfjord—Lyngen, Nordreisen.

En Minoritet bestaaende af 2 Medlemmer kan ikke være enig i Post 2; men efter hvad der tidligere er passeret saavel i Amtsformandskabet, Herrederne som Amtets Veikommitte foreslaar den denne Sum delt mellem Sø-Reisen og Trondenes med Kr. 10,000 til hver.

Amtsformandskabet skal paa det indstendigste anmode den bevilgende Myndighed om at give den størst mulige Bevilgning til Amtets Veivæsen, da dette vil være en mægtig Løftestang til disse Distrikters Udvikling og økonomiske Fremgang.

Tromsø den 12te Juli 1888.

R. Kaarbø,
Formand.

P. B. Lund,
Sekretær.

Under denne Sags Behandling fremsatte Amtmanden følgende Forslag:

Amtsformandskabet fatter følgende Beslutning:

Amtsformandskabet andrager om at Stortinget i 1889 vil bevilge for Terminen 1889—1890 til Veiarbejder i Tromsø Amt:

A. mod $\frac{1}{5}$ Bidrag af Kommunerne:

1. Malangen—Balsfjord fra Sjaavikør . . . . . Kr. 20,000.00
2. Brandvold—Kistefosbro i Bardo . . . . . „ 7,100.00

Transp. Kr. 27,100.00

	Transp. Kr.	27,100.00
3. Sjøveien—Rognsaa i Salangen	„	12,900.00
4. Søvik—Fuskevaag med Bro over Søvikelven	„	20,000.00
5. Sør-Reisen —Andsvand	„	20,000.00
	Tilsammen Kr.	80,000.00

Ordfører Holmboe fremsatte det Forslag, at Amtsformandskabet skulde beslutte:

„Amtsformandskabet anbefaler, at Veiene No. 4 og 5 fremmes i den Rækkefølge, at No. 5 gaar foran No. 4.“

Dette Forslag blev ved Votering ikke bifaldt med 11 mod 11 Stemmer, idet Opmandens Stemme gjorde Udslaget.

Amtmandens Forslag bifaldtes derefter enstemmig.

Derefter voteredes over Amtmandens og Komiteens Forslag B. Arbejder mod $\frac{1}{10}$ Bidrag af Kommunerne.

Komiteens Indstilling bifaldtes med 14 mod 8 Stemmer.

Derefter bifaldtes enstemmig Amtmandens Forslag under No. 2—6.

Efter Begjæring tilføies, at følgende 11 Ordførere stemte mod Holmboes Forslag: se. Ordførerne fra Kvædfjord, Trondenæs, Bjarkø, Ibestad, Lenvik, Berg, Balsfjord, Malangen, Karlsø, Helgø og Nord-Reisen.

~~~~~  
Amtmanden derefter fremlagde som

**Sag No. 101.** Forestilling fra Ordførerne Lund og Hagen om Telegrafledning til Bjarkø.

Enstemmig Beslutning: Udlægges for at foretages i senere Møde.

~~~~~  
Sag No. 70. Andragende om Bidrag til Hans Kristoffersen Trondjords Ophold paa Institut for Aandssvage.

Andragendet og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra
Distriktslægen i Tromsø.

I Anledning Hr. Sognepræstens Forespørgsel i Skrivelse af 20de Decbr. angaaende Hans Mikkelborg Kristoffersen Trondjord skal jeg udtale, at jeg anser ham særlig kvalificeret til at blive anbragt i et Institut for abnorme Børn.

Indtil for 1 Aar siden synes hans Udvikling i en Række af Aar at have været umærkelig. I det sidste Aar derimod er han gaaet ikke ubetydelig fremad, og denne Fremgang giver godt Haab om, at han vil kunne blive et nyttigt Medlem af Samfundet, saafremt han nu i de nærmeste Aar kunde komme under en kyndigere Behandling, end han kan faa i Hjemmet.

Jeg maa saaledes bestemt tilraade hans Anbringelse i et Institut for abnorme Børn.

Tromsø den 4de Januar 1888.

Johns Holmboe.

Til
Hr. Sognepræsten i Tromsøundet.

Fra
Komiteen No. 1.

I Anledning af Sag No. 70 indstilles til saadan

Beslutning:

Af Tromsø Amtskasse bevilges de fornødne Midler til Hans Mikkelborg Kristoffersen Trondjords Afsendelse og Ophold ved et Institut, hans Beklædning der og Reise derfra mod Refusion af $\frac{1}{4}$ af Tromsøundets Fattigvæsen.

Den ved Optagelsen reglementerede Beklædning er Amtskassen uvedkommende.

Tromsø den 12te Juli 1888.

John Hagen,
Formand.

L. O. Larsen,
Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Komiteens Indstilling bifaldes.

~~~~~
Sag No. 73, 74 og 98. Om Forpleining af Beret Andersdatter Russevaag.

De denne Sag vedrørende Skrivelser og Komiteens Indstilling er saal:

Hr.
Stiftamtmanden i Tromsø.

Den 2den ds. tilsaa jeg den for Amtskommunens Regning forpleiede Sindsyge, Beret Andersdt., for Tiden anbragt hos Ole B. Hansen Russevaag for en Betaling af Kr. 210.00 aarlig.

Fra
Kommitteens No. 2.

I Anledning af Sag No. 92 indstilles mod 1 Stemme til saadan
Beslutning:

Andragendet indvilges ikke.

Tromsø den 12te Juli 1888.

Oskar Eng,
Formand.

Ad. Lund,
Sekretær.

Fra
Distriktslægen i Karlsø.

Søren Indahl Pedersen Rensvold af Karlsø har jeg siden 13de Mai under Behandling for et gangrænøst Saar paa høire Stortaa, hvilket han paadrog sig ved Forfrysning under Fiske ivaar paa Finmarken og hvorfor han under samme søgte Lægehjælp i Finmarken uden at være bleven frisk, inden han maatte reise hjem fra sluttet Fiske. Han er til ambulerende Behandling — altsaa ikke til Sygehusbehandling — og søger herved ærbødigst Hr. Stiftamtmanden om at Udgifterne hermed maa bestrides af Medicinalfondet.

Karlsø den 6te Juli 1888.

And. Johs. Skridshol.

Hr.
Stiftamtmanden i Tromsø.

Forelægges Amsformandskabet til Afgjørelse. Jeg indstiller, at Andragendet indvilges.

Tromsø Amt den 7de Juli 1888.

Chr. Kjerschow.

Fra
Kommitteens No. 2.

I Anledning af Sag No. 93 indstilles mod 1 Stemme til saadan
Beslutning:

Andragendet indvilges ikke.

Tromsø den 12te Juli 1888.

Oskar Eng,
Formand.

Ad. Lund,
Sekretær.

Kommitteens Indstilling bifaldtes med 17 mod 5 Stemmer.

Sag No. 94. Provst Holmboes Forslag om Refusioner for Sindsyge.

Kommitteens Indstilling er saalydende:

Fra
Kommitteens No. 3.

I Anledning af Sag No. 94 indstilles til saadan
Beslutning:

Herredsstyrelserne anmodes om at paalægge sine Kasserere gennem sine Ordførere, for de sidste 10 Aar og senere hvert Nytaar, at sende Amtmanden Erklæring om hvorvidt der til Fattig- eller Herredskassen er indkommet Refusion for nogen for Amtskommunens Regning forpleiet, saa Amtmanden kan paase, at Amtskommunen faar refunderet sin Andel deraf.

Tromsø den 12te Juli 1888.

A. M. Helberg,
Formand.

Konr. Saugestad,
Sekretær.

Holmboe optog sit Forslag saalydende:

„Ordførerne har aarlig at indsende til Amtet Opgave fra Kommunekassereren over hvorvidt nogen Refusion er indbetalt i Kommunekassen for nogen Person, til hvis Underhold Amtskassen yder Bidrag“.

Efterat Kommitteens havde forandret sin Indstilling til at lyde paa 5 istedetfor 10 Aar blev den forkastet med 16 mod 6 Stemmer.

Derefter vedtoges Ordfører Holmboes Forslag med 20 mod 2 Stemmer.

Sag No. 95. Angaaende Veistykket Finset—Ansvandet.

Amtets Skrivelse med Bilage og Kommitteens Indstilling er saalydende:

Fra
Amtmanden i Tromsø Amt.

I Forbindelse med Veibudgettet for 1889—1890 (Sag No. 68) fremlægges herved 3 Udskrifter af Sør-Reisens Herredsstyrelses Beslutninger i Møder den 1ste April 1886, 24de Mai og 25de Juni 1888 angaaende Veistykket mellem Finset og Ansvandet til Forbindelse mellem Maalselven og Reisen.

Udskrifterne, der ere modtagne ved Skrivelser fra Sør-Reisens Formandskab, foranledige ikke nogen Forandring i min Indstilling i Sag No. 68.

Tromsø den 10de Juli 1888.

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Chr. Kjerschow.

Afskrift.

I Møde af Reisens Formænd og Repræsentanter d. 1ste April 1886 er tilført Forhandlingsprotokollen som Sag No. 1 følgende:

„Angaaende det paatænkte Veianlæg mellem Maalselven og Reisen“.

„Enstemmig besluttede man, at anmode Hr. Amtmanden om paa indeværende Aars Amsbudget at opføre et størst muligt Beløb til Veianlægget mellem Reisen og Maalselven, saaledes, at man i den nærmeste Fremtid kan faa begyndt med Arbeidet. I Amtsformandskabet i 1883 bevilgedes til dette Veianlæg Kr. 15,000.00 desuden er der af Reisens Sogn til nævnte Anlægs Øiemed udlignet 1200 Kr. Man henstillede til Hr. Amtmanden at foranstalte at Veianlægget mellem Reisen og Maalselven — fra Reisenstrømmen til Hovedveien i Maalselven bliver paabegyndt saasnart som muligt.

„Naar nævnte Veilinie bliver at opstikke, ønskede Forsamlingen at have 4 paalidelige Mænd af Reisen med for inden Opstikningen at paavise det, som man antager bedste og billigste Terrain.

„Til at fungere som saadanne valgtes nu enstemmig Gaardbr. Martinus Eriksen Sørstrøm og Embret Eriksen Sørfosbog; disse fungere forsaavidt som Veilinen bliver at opstikke paa søndre Side af Reisen vandet.

„Til at fungere som Veivisere under Opstikningen, hvis denne kommer til at foregaa paa nordre Side af Reisen vandet, opnævntes Gaardbr. Jakob Fr. Henriksen Rørsletten og Kristian Erlandsen Finset. Om disse Mænds Opnævnelse bliver Veingeniøren at underrette.

„Forsamlingen skulde til Slutning i Anledning denne Sag tillade sig at anføre følgende:

„Den 30te Januar sidstleden afholdtes her i Reisen et Gaardbrugermøde, sammensat af Gaardbrugerne fra Reisen, Maalselven og Bardo Sogn, deri-

„blandt Ordførerne fra Maalselven og Tranø. Efter enstemmig og samstemmig Diskussion endes man om at vedtage en Resolution, hvis Indhold var, at Befolkningens, saavel i Maalselven, som Bardo og Reisens Ønske er, at der saasnart, som muligt oparbejdes Vei fra Reisenstrømmen til Hovedveien i Maalselven.

„Med Hensyn til de forskjellige udpegede Linier, tør nærværende Forsamling udtale det af det overveiende Antal af Befolkningen er anseet bedst, at Veien lægges paa søndre Side af Ansvandet. Men i ethvert Tilfælde ansees et saadant Veianlæg, som det her paatænkte at have sin store og vigtige Betydning for Distrikterne og Befolkningen baade i Nutid og Fremtid. Forsamlingen henstiller saaledes til Amtmanden om at tage sig af nærværende Sag og snarest muligt og paa bedste Maade at fremme den“.

Undertegnet:

A. Larsen.	O. E. Jakobsen.	Embret Eriksen.
Christian Erlandsen.	E. G. Eriksen.	Johan Simonsen
		Jens Andersen.
		in fidem.
		J. C. Holmboe.
		p. t. Ordfører i Tromsø.

Udskrift af Sør-Reisens Formandskabs Forhandlingsprotokol.

I Møde af Sør-Reisens Herredsstyrelse den 24de Mai sidstleden behandledes under No. 4 angaaende Veistykket mellem Finset og Ansvandet.

Amtmanden henstiller til Herredsstyrelsen at paatage sig de Forpligtelser som omhandles i Amtsformandskabets Beslutninger af 15de Juli f. A. Post 5 og 6. De mødende Formænd og Repræsentanter fattede følgende enstemmige

Beslutning.

Det oplyses at Reisens Herredsstyrelse allerede for flere Aar siden har fattet Beslutning om, at udrede $\frac{1}{5}$ Del af hvad et Veianlæg fra Strømmen i Reisen om Ansvandet til Maalselven maatte koste.

I et kombineret Herredsstyrelsesmøde den 30te Decbr. 1879 af Maalselven, Bardo og Reisens Herredsstyrelser har Maalselven besluttet at udrede $\frac{1}{3}$ Del af

Herredsbidraget for Stykket fra Sæterlid til Maalselvveien, og Reisen de $\frac{2}{3}$ Dele mod et Tilskud af Kr. 800 fra Bardo Herred. Ligesaa er fattet Beslutning om fri Afstaaelse af Grund til Veien samt fri Afgivelse af Grus. Disse Beslutninger fastholdes fremdeles saavel for den Del af nævnte Vei hvorom der er Tale i Herr. Amtmandens Skrivelse af 14de Marts sidstl. nemlig fra Finset til Ansvandet som for den øvrige Del af Veien. Herredsstyrelsen udtaler Ønskeligheden af, at dette Veianlæg snarest mulig maa blive paabegyndt.

Udskriften overensstemmende med Protokollen bevidner

Jac. Chr. Moe,
p. t. Ordfører.

Sør-Reisens Formandskab, Kløven den 11te Juni 1888.

Udskrift af Sør-Reisens Herreds Formandskabs
Forhandlingsprotokol.

I Møde af Sør-Reisens Herredsstyrelse den 25de Juni 1888 behandlede under Sag No. 1 angaaende Veistykket mellem Finset—Ansvandet.

De mødende Formænd og Repræsentanter fattede følgende enstemmige

Beslutning:

Sør-Reisens Herredskasse udreder $\frac{1}{6}$ Del af hvad Veistykket Finset—Ansvandet koster, samt desuden udrede af Herredskassens Midler Erstatning for Gjærdehold og Grund, derunder indbefattet Erstatning for Grustag og anden Jordskade udenfor Veilinien, som ved Arbeidet foranlediges, samt at man indgaar paa at Herredskommunens Bidrag skal betales i 3 Aar med en Trediedel aarlig fra og med det Aar hvori Arbeidet paabegyndes — dog forbeholdes, at Gruskjøring ikke maa foregaa gjennem Ager og dyrket Eng fra 1ste Juni og indtil Afhøstningen har fundet Sted.

Udskriften overensstemmende med Protokollen bevidner

Jac. Chr. Moe,
Ordfører.

Sør-Reisens Formandskab, Kløven den 27de Juni 1888.

Fra
Veikommitteen.

I Anledning af Sag No. 95 indstilles til saadan

Beslutning:

Udskrifterne indtages i de trykte Forhandlinger.

Tromsø den 12te Juli 1888.

R. Kaarbø,
Formand.

P. B. Lund,
Sekretar.

Enstemmig Beslutning: Komiteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 96. Angaaende Bevilgning af Stipendium til Oplærelse af Jordemoder.

Amtets Skrivelse og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra
Amtmanden i Tromsø Amt.

Der haves nu en udexamineret Jordemoder og en Elev paa Jordemoder-skolen med Stipendium af Medicinalfondet.

I Helgø skal ansættes Jordemoder, og hvis der bliver bevilget Løn af Medicinalfondet til en Jordemoder i Sør-Reisen bliver der her ogsaa en ny Jordemoderbestilling. Skulde Tranø Jordemoderdistrikt blive delt i 3 Distrikter, haves der ingen til Ansættelse i det 3die Distrikt.

Paa Grund heraf og det ønskelige i at Amtskommunen ikke udsættes for Mangel paa Jordemødre, hvad der i Tilfælde af Dødsfald, Fraflytelse o. l. let vil kunne hænde, tillader jeg mig at indstille til Amtsformandskabet at fatte saadan

Beslutning:

Til Oplærelse af en Jordemoder elev bevilges af Medicinalfondet et Stipendium paa 600 Kroner.

Tromsø den 10de Juli 1888.

Chr. Kjerschow.

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Fra
Kommitte No. 2.

I Anledning af Sag No. 96 indstilles til saadan

Beslutning:

Amtmandens Forslag bifaldes.

Tromsø den 12te Juli 1888.

Oskar Eng,
Formand.

Ad. Lund,
Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Komiteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 97. Andragende fra Kvædfjords Kommune om Bidrag til Vei fra Vik til Storjord.

Skrivelsen og Komiteens Indstilling er saalydende:

Til
Tromsø Amtsformandskab.

Paa Kvædfjords Kommunes Vegne tillader jeg mig herved at andrage om et Bidrag af Amtskommunens Midler, stort 1000 Kroner, til Oparbejdelse af med Vognredskab farbar Vei fra Gaarden Vik til Storjord, en Vei som vilde være til megen Nytte for Gaardene Vik, Vogter, Strømmen, Strømsbotten og Storjord med tilsammen mellem 40 og 50 Opsiddere, hvis Eiendommens samlede Skyld udgjør 22 Dlr. 1 Ort 19 Sk. Saaledes som Veiene paa denne Strækning nu er, er den kun fremkommelig for Fodgængere, men da Terrænet ikke lægger videre Vanskeligheder iveien, antages et Beløb af 2000 Kroner, hvoraf da Kvædfjords Kommune selv maatte skyde til det Halve, at være nogenlunde tilstrækkeligt.

Jeg undlader ikke at anføre, at Kvædfjords Kommune ikke nogensinde har faaet noget Bidrag enten af Staten eller af Amtskommunen til Veibygning, naar undtages engang 36 Kroner til Istandsættelse af en Bro paa Eidet mellem Kvædfjord og Trondenæs, og dog desuagtet har oparbejdet over 30 Kilometer brugelig Vei med 11 Broer, saa denne Kommune maa være fuldt berettiget til at haabe paa Imødekommenhed fra Amtsformandskabets Side ligesom for dette Andragende.

Det bemærkes, at Veibygning her ved Pligtarbejde ikke kan paaregnes,

og at dette Veistykke ligger udenfor det af Veikommitteen i 1886 behandlede Veinet.

Det er en Selvfølge at Kvædfjords Kommune i Tilfælde overtager Veiens Vedligeholdelse.

p. t. Tromsø den 11te Juli 1888.

Ærbødigst

P. E. Wulff,
p. t. fungerende Ordfører.

Fra
Veikommitteen.

I Anledning af Sag No. 97 skal Komiteen tillade sig at bemærke, at den anser Anlæg af Vei fra Vik i Kvædfjord til Storjord og videre til den søndre Del af Trondenæs at være fuldt berettiget, men tror man, at dette Anlæg, naar Hensyn tages til dets Længde og Kostende, formentlig bør søges udført af det Offentlige mod sædvanligt Distriktsbidrag.

Saa fremt Anlægget skal søges fremmet, som Bygdevei med Bidrag af Amtsveikassen, bør der foreligge Overslag over Arbejds omtrentlige Kostende, samt Vedtagelse af større Bidrag af Kvædfjords Herred.

I Henhold hertil indstilles til saadan

Beslutning:

Andragendet kan for Tiden ikke indvilges.

Tromsø den 12te Juli 1888.

R. Kaarbø,
Formand.

P. B. Lund,
Sekretær.

Komiteens Indstilling vedtoges mod 2 Stemmer.

Sag No. 99. Om Vaagning ved Sygehuset i Tromsø.

Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra
Komiteen No. 2.

I Anledning af Beslutning ved Decision af Sygehusets Regnskab for 1887 antager Komiteen, at Spørgsmaalet om fast Løn til Vaagekone bør tages under Overveielse af Sygehuskommissionen og Sygehuslægen i Forbindelse med Økono-

Aar 1888 den 12te Juli fortsattes Forhandlingerne paa samme Sted med samme Personale. Samtlige Ordførere var tilstede.

Fremlagdes som

Sag No. 98: Skrivelse fra Distriktslægen i Tranø om den sindssyge Beret Andersdatter af Sorreisen.

Enstemmig Beslutning: Sendes Komite No. 3.

Derefter foretoges

Sag No. 17. Medicinaldirektorens Skrivelse om Indkjøb af Dyr-læge Nilsens Veiledning angaaende Feber hos Hornkvæget.

Komiteens Indstilling er saalydende.

Fra
Komiteen No. 2.

I Anledning Sag No. 17 indstilles til saadan

Beslutning:

Der bliver ingen Forføining fra Amtsforsamlingens Side at træffe. Sagen oversendes Landhusholdningsselskabet.

Tromsø den 9de Juli 1888.

Oskar Eng,
Formand.

Ad. Lund,
Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Komiteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 18. Om bevilget Bidrag Kr. 1000.00 til Opsyn ved Indlandsfiskerierne.

Fiskeri-Inspektørens Skrivelse og Komiteens Indstilling er saalydende:

Cirkulære
fra Inspektøren for Ferskvandsfiskerierne.

I Erkjendelsen af, at de i Medhold af Lovgivningen om Indlandsfiskerierne for mange Distrikter udfærdigede Regler om Fiskeriets Udøvelse ikke opfylde sin

Hensigt, medmindre der føres særlig Kontrol med sammes Efterlevelse, har det nu forsamlede Storting for Budgetterminen 1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889 bevilget 1000 Kroner som Bidrag til Opsyn med Indlandsfiskerierne. Det er Forudsætningen, at Bevilgningen bliver at anvende som Bidrag til Opsyn med Overholdelsen af de udfærdigede Fiskeriregler alene i saadanne Distrikter, hvor der paa anden Maade tilveiebringes mindst et ligestort Beløb i samme Øiemed.

Idet jeg gaar ud fra, at en Bevilgning i dette Øiemed for Eftertiden indtil Videre vil blive en staaende Post i Statsbudgettet, og at Beløbets Størrelse vil blive forøget, efterhaanden som Kravene paa Delagtiggjørelse i Bevilgningen gjøre det fornødent, tillader jeg mig at henstille til Hr. Amtmanden at henlede Amtsforsamlingens Opmerksomhed paa denne Bevilgning.

Christiania den 28de April 1888.

A. Landmark.

Til
Hr. Amtmanden i Tromsø.

Oversendes Tromsø Amtsforsamling.

Tromsø Amt den 7de Mai 1888.

Chr. Kjerschow.

Komite No. 3 indstiller til saadan

Beslutning:

Cirkulæret indtages i de trykte Forhandlinger.

Tromsø den 10de Juli 1888.

A. M. Helberg,
Formand.

Konr. Saugestad,
Sekretær.

Komiteens Indstilling vedtoges med 1 Stemme.

Sag No. 19. Landhusholdningsselskabets Indberetninger for 1887 og Andragende om Bidrag for 1889-90.

Landhusholdningsselskabets Skrivelse med deri paaberaabte Bilage og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra
Bestyrelsen for Tromsø Amts Land-
husholdningsselskab.

Herved tillader Bestyrelsen sig at fremsende Selskabets Aarsberetning for Aaret 1887 ledsaget af følgende Bilage:

1. Indberetning fra Amtsgronom Hansen om Fjøsbefaringer i Trondenæs Herred Vaaren 1887.
2. Indberetning fra den Samme om hans Reiser og Virksomhed i Amtet i Sommeren 1887.
- 3 og 4. Tabeller over Fjøsbefaringer, samt Bemærkninger dertil, og Uddrag af Selskabets Regnskab for Aaret 1887.

Idet man beder disse Dokumenter forelagt det i Juli Maaned førstk. sammentrædende Amtsformandskab tillader man sig at andrage om, at der af Amtskommunens Midler maa blive Selskabet tilstaaet det samme Bidrag for Tiden fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 som hidtil nemlig 1000 Kroner.

Tromsø den 17de Mai 1888.

Chr. Kjerschow.

Til
Hr. Amtmanden i Tromsø Amt.

Oversendes Tromsø Amtsformandskab.

Tromsø Amt den 30te Mai 1888.

Chr. Kjerschow.

Det aarlige Fællesmøde afholdtes den 16de Juli i Tromsø By under Amtsformandskabets Samvær. Under Mødet fremlagdes Beretning om Selskabets Virksomhed i Aaret 1886 og revideret Regnskab for samme Aar. I Antegnelserne fandtes ingen Udsættelse ved Regnskabet, hvorfor Kassereren blev meddelt Kvitte- ring for sammes rigtige Afreggelse.

Med Bidrag af vedkommende Kommuner har Bestyrelsen i Aaret 1887 ladet afholde 2 Dyrskuer, nemlig paa Sætermoen i Bardo og Fagernæs i Ramfjorden i Tromsøsundet. Paa Sætermoen blev udstillet 16 Okser, 105 Kjør og Kviger samt nogle Sauer. 33 Udstillere erholdt Præmier til en samlet Værdi af Kr. 120.00. Paa Fagernæs udstilledes 5 Okser og 70 Kjør og Kviger. 22 Udstil-

lere erholdt Præmier til en samlet Værdi af Kr. 79.50. I sin Indberetning udtaler Jensenius sig saaledes angaaende Dyrskuerne: Dyrskuet i Bardo. „Interessen for Fremgang i Kvægstellet er livlig i Bardo. Et talende Vidnesbyrd herom er dette, at Herredsstyrelsen stadig virker for denne Sag ved hvert Aar at lade afholde Fjøsskuer. Bygden er i dette Øiemed delt i Kredse, og Herredsstyrelsen udvælger hvert Aar for hver Kreds Mænd, som om Vaaren reiser om og besigtiger Fjøsstellet hos Kredsens Jordbrugere.“

Om Dyrskuet i Tromsøsundet.

„Det var første Gang, Dyrskue blev afholdt i denne Del af Herredet, og i Betragtning heraf var det noksaa bra. Okserne var vistnok ikke at rose, men der var adskillige meget gode Kjør.“

„Ved begge Dyrskuer blev som sædvanligt afholdt Foredrag, hvorved der blandt andet indskjærpedes Vigtigheden af kun at benytte gode Okser til Avl, hvilket er altfor lidet paaagtet. Et hensigtsmæssigt Middel til at vække Interes- sen for denne Sag vilde det være om Høsten at afholde Okseskuer for at faa ud- valgt og bevaret de gode Dyr. Saadanne Okseskuer er kommet igang i flere Egne af vort Land, oftest uden at medføre Bekostning til Præmier, idet kun Præmie- tegn (Prydelser) tildeles de bedste Dyr.“

Agronom Hansen foretog Fjøsbefaringer paa Fastlandet i Trondenæs fra 28de Marts til 22de April. Hans Indberetning herom følger som Bilag No. 1. Fra 12te Oktober til 20de November udførte Hansen Fjøsbefaringer i Dele af Helgø, Kvænangens og Lyngens (Sørfjorden) Herreder. Hans Indberetning om denne Reise er indtaget i hans almindelige Aarsberetning, som følger som Bilag No. 2.

I en stor Del af Ibestad Herred foretog Ibestad Forening til Dyrenes Beskyttelse Vaaren 1887 Fjøsbefaringer ved Peder Samuelsen Haugen af Bardo. I denne Anledning har Bestyrelsen ydet Foreningen et Bidrag af 50 Kroner. For indeværende Aar har den nævnte Forening ogsaa faaet Tilsagn om et Bidrag af indtil 40 Kroner for at foretage Fjøsbefaringer.

Som udtalt i forrige Aarsberetning tror man, at det vilde være saare hen- sigtsmæssigt, at flere Herreder fulgte det af Ibestad og Bardo i denne Henseende givne Eksempel at besørge Fjøsbefaringerne selv. Derved kan endel af Herredet blive befaret hvert Aar, medens Landhusholdningsselskabet kun med flere Aars

Mellemrum kan række tilbage til samme Sted. Efter de under Befaringerne udfyldte Schemaer har et af Bestyrelsens Medlemmer udarbejdet nogle meget anskuelige og interessante Oversigtstabeller angaaende Kreaturstellet i de befarede Distrikter, hvilke Tabeller følge som Bilag No. 3 og 4. Af disse vil det med Tydelighed fremgaa, hvormeget der endnu er at gjøre paa Kreaturstellets Omraade, og hvor meget der endnu mangler paa, at Kreaturholdet giver den Afkastning, som det ved en fornuftigere Ordning vilde kunne give.

Det samme Medlem af Bestyrelsen, som har udarbejdet de nævnte Tabeller, har udregnet, at Amtet taber ca. 100,000 Kroner aarlig paa denne Konto. Uagtet Bestyrelsen i sin Helhed ikke tør indestaa for Paalideligheden af den nævnte Beregning, tør den heller ikke paastaa, at Tabet er for høit beregnet. Endelig har det samme Medlem af Bestyrelsen skrevet nogle Bemærkninger i Anledning af Fjøsbefaringerne. Disse Bemærkninger følge som Bilag No. 5.

Fra 24de Mai til 5te Oktober, med Undtagelse af den Tid, som medgik til Dyrskuerne, reiste Amsagronomen omkring paa forskjellige Steder og gav Veiledning i Landbrug og Torvskur. Hans Indberetning herom indeholdes i Bilag No. 2.

Ole Haagensen Bakkehaug har fra 9de Februar til 10de April og i ca. 5 Uger i Mai og Juni Maaneder været i Selskabets Tjeneste for at give Undervisning i Koldtvandsmetoden og Smørets Behandling. Under sine Reiser har han besøgt 74 forskjellige Opsiddere i Sør-Reisen, 50 i Dyrø, 13 i Tranø og 28 i Bardo, samt ca. 70 Gaardbrugere i Maalselven. I sin Indberetning oplyser Bakkehaug, at Koldtvandsmetoden forhen var kjendt i Bardo, Sør-Reisen og Maalselven, hvorfor hans Virksomhed i disse Herreder væsentlig bestod i at rette paa forskjellige Feil ved Methodens Anvendelse.

I Dyrø og Tranø var Metoden mindre kjendt. Sør-Reisens Formandskab har i Skrivelse til Bestyrelsen takket for Bakkehaugs Veiledning i Herredet, og fra Bardo Formandskab foreligger Andragende om atter at faa ham didop. Heraf tror Bestyrelsen at kunne slutte, at den Sag, hvorfor han virker, omfattes med Interesse. Udgifterne ved hans Reiser have udgjort 340 Kroner, hvoraf Selskabet for Norges Vel har lovet at refundere 150 Kroner.

Som Præmier for et godt Kreaturstel har Bestyrelsen i Aaret 1887 af de for Aaret 1886 dertil budgetterede Midler uddelt Præmier til en samlet Værdi af 24 Kroner til følgende Budeier:

1. Pige Jensine Petrine Olsen Nordfjord af Berg,
2. Berte Sofie Korneliussen Stensland af Trondenæs og
3. Emilie Sofie Torbergesen Skaanland af Trondenæs.

Da Agronomens Indstilling endnu ikke er modtaget, ere saadanne Præmier for Aaret 1887 endnu ikke uddelte.

Det vil af Foranstaaende sees, at Selskabets Virksomhed ogsaa i 1887 har gaaet i samme Retning som de nærmest foregaaende Aar. 13 af Amtets Herreder have for 1887 bevilget fast Bidrag til Selskabet med tilsammen Kr. 172.00. Til Præmier ved Dyrskuerne har Bardo bidraget Kr. 50.00 og Tromsøundet Kr. 40.00.

Sogneselskaber findes ikke i Amtet.

49 Medlemmer i Landdistriktet og 30 Medlemmer i Tromsø By have for Aaret 1887 betalt Bidrag. Ligeledes have 10 Medlemmer betalt for 1886. Da flere af de udsendte Medlemslister endnu ikke ere indkomne, er det utvivlsomt, at flere Medlemmer vil betale for 1887.

Medlemskontingenten er fremdeles Kr. 1.00. Amtskommunen og Staten have vist Selskabet den samme Interesse som tidligere, idet hin har ydet Selskabet Kr. 1000.00 og denne Kr. 1162.00.

Idet Bestyrelsen takker saavel herfor som for den Bistand, som det Kongelige Selskab for Norges Vel har ydet Selskabet, paaskjønner den ogsaa den Interesse, som de forskjellige Kommuner og Andre paa forskjellige Maader have vist Selskabet.

Bestyrelsen bestaar nu af Stiftamtmand Kjerschow som Formand og Handelsmand Helberg, begge valgte af Amtsformandskabet, Sagfører A. Moursund, Handelsfuldmægtig Fr. Gylche og Lensmand Schjetlein. De to førstnævnte Bestyrelsesmedlemmers Suppleanter ere Gaardbrugere Ole Tollefsen Fagerlidal og Mathias Hougen Langnæs.

Et Uddrag af Regnskabet følger som Bilag No. 6. Selskabets økonomiske Stilling vil deraf sees.

Tromsø, i Selskabets Bestyrelse den 6te Februar 1888.

Chr. Kjerschow. Fr. Gylche. A. Moursund.

L. Schjetlein. A. M. Helberg.

Til
Bestyrelsen for Tromsø Amts Land-
husholdningsselskab!

Herved har jeg den Ære at afgive Indberetning om de foretagne Fjøsbe-
faringer i Trondenæs Herred fra 28de Marts til 22de April d. A.

I ovennævnte Tidsrum har jeg undersøgt Kreatur- og Fjøsstellet paa samt-
lige Gaarde saavel Fjeldgaardene som nede ved Søen fra Tovik til Lavangen.
Jeg besøgte ialt 220 Steder med tilsammen 189 Heste, 191 Oxer og Ungfæ, 1956
Faar og Geder og 841 Melkekjør. Omsættes dette til Kjør efter samme Forhold
som tidligere har været benyttet, faar man 1801. Til disse havdes ved Indsæt-
telsen om Høsten ca. 1260 Kgr. Hø pr. Ko. Halm og Agner er ikke medtaget i
denne Beregning. Ved Befaringstiden havdes gennemsnitlig ca. 132 Kgr. pr. Ko.
Forholdet var høist forskjellig paa de forskjellige Steder, fra 500 Kgr. til nogle
faa Kgr. pr. Dyr, der var endog paa nogle Steder frit for Hø paa Befaringstiden.
At Kreaturene maa lide meget under saadanne beklagelige Forholde er en Selv-
følge især i Landsbygden, hvor Sneen laa op til 2 Meter dyb. Det er ikke alle
Tider, at Surogater kan tilveiebringes i tilstrækkelig Mængde under Snemeltningen.

At der blev Fodermangel iaar grunder sig vel for endel paa det ugunstige
Veir under Indhøstningen i forrige Aar men tillige ogsaa paa, at Slaatten i Almin-
delighed begyndte for sent, saa det erholdte Hø indeholdt liden Næring samtidig
som det indtog en stor Plads i Laden, hvorfor de, som satte Kreaturene ind om
Høsten efter Høets Rumfang, bleve skuffede.

For nogle Aar siden foretoges Fjøsbevaringer paa de samme Steder som
nu. Der viste sig nu en betydelig Fremgang med Kreaturstellet idetheletaget, især
viste Forbedringen sig paa Gaardene nordre og søndre Stensland, lille Skaanland
og hos nogle Opsiddere paa store Skaanland. Paa sidstnævnte Sted kan især
nævnes K. Grimstad, der i længere Tid har fodret og røgtet sine Kreature meget
godt. Der, hvor Fremgangen var mindst synlig, var paa Gaarden Sandstrand.
Der holdtes flest mulig Kreature paa mindst mulig Foder, hvorfor Tang hos de
fleste Opsiddere brugtes hele Vinteren, og da man af den Grund maa koge til
Kreaturene 1 a 2 Gange daglig, maa enhver indse, at det Slags Surogat i Læng-
den bliver et meget kostbart Foder, ikke alene for Brændslets Skyld, men ogsaa
for det store Tidsspilde, som følger med ved Indsamling, Tøring og Kogning m. V.

De gamle Fjøse ere i Almindelighed lave og trange med sparsom Belys-
ning; Gammer til Fjøse er ikke saa sjeldne endnu. Disse ere som oftest baade
mørke og trange, hvorfor de ikke er at anbefale for dem, som formaar at for-
skaffe sig Huse af Tømmer. Flere Steder paa det befarede Strøg var opført nye
og tidsmæssige Fjøsbygninger med Lade over; men Gjødselkjelder eller Gjødsel-
skur manglede paa de fleste Steder, og dog burde saadanne Rum ikke mangle
ved noget Fjøs. At Gjødselens værdifuldeste Stoffe tabes ved at ligge udsat for
Luftens og Veirets Paavirkning er en bekjendt Sag. Derfor vil jeg tilraade enhver,
baade dem, som har bygget ny Fjøs, og dem, som agter at gjøre det, at de tæn-
ker mere paa Gjødselens fornuftige Behandling ved at bygge Kjelder under Huset,
om dertil er Anledning, eller i Mangel deraf et Skur over Gjødselpladsen. Paa
denne Maade vil Gjødselen nogenlunde bevares for Stoftab, og man vil faa frodi-
gere Enge, næringsrigere Foder til Kreaturene og i Et og Alt et mere lønnende
og rentebærende Kreaturstel, forudsat at Dyrene fodres og røgtes omhyggeligt.

Skogshavn den 4de Mai 1887.

Ærbødigst

J. M. Hansen

(Bilag No. 2.)

Til
Bestyrelsen for Tromsø Amts Land-
husholdningsselskab.

Herved har jeg den Ære at afgive Indberetning om mine Reiser og Virk-
somhed i Sommeren 1887.

I Tiden fra 28de Marts til 23de April foretoges Fjøsbevaring i Trondenæs
Herred, om hvilke Befaringer tidligere er afgiven Indberetning.

Den 24de Mai reiste jeg ifølge Opfordring fra Hr. Sognepræst Meck til
Lenviks Prestegaard, hvor jeg foretog en Revision af en tidligere optaget Dyrk-
ningsplan over Præstegaardens Indmark, ligesaa gaves Raad vedkommende de
Jordarbejder, der skulde udføres i Lobet af Sommeren. Den 6te Juni reiste jeg
til Trondenæs Herred, hvor jeg paa Furubavn og Brevik hos 2 Mand opstak flere
Grøfter, der skulde anlægges paa nogle vandsyge Enge; tillige gaves Raad i an-
dre Retninger vedkommende Jordbruget. Paa Stangnæs undersøgtes flere Myrer
hos 2 Mand. Der fandtes to større Myrer med god Brændtorv. Efter Opfordring

reiste jeg til Gaardene Lundenæs, Bedstebostad, Fur og Bjørnraa. Ialt gaves der Raad og Veiledning til 10 Mand. Min Bistand paa disse Gaarde ønskedes i de forskjelligste Ting Gaardssiellet vedkommende. Den 15de reiste jeg til Kvædfjord, hvor jeg boniterede en Brændtorvmyr paa Hemmestad og flere Myrer paa Gaarden Elden. Fra Elden reiste jeg til Kastfjord i Trondenæs forat bonitere Torvmyrerne dersteds. Da der laa Sne paa Myrerne, kunde Arbeidet ikke udføres. Paa Gaardene Gannæs og Bergseng var jeg hos 2 Mand, der søgte min Bistand i Jordbrugsanliggender.

Den 15de reiste jeg til Kolsland i Sand for at bonitere Brændtorvmyrerne dersteds. Den 18de besøgte jeg Kastnæs i Dyrø, hvor jeg paa en Myr opstak Grøfter. Ligesaa paaviste jeg hvorledes Græsfrø skulde udsaaes. Den 19de reiste jeg til Malangens Herred, hvor jeg besøgte Gaardene Eliasnæs, Sjaavikøren, Fjordbunden, Mestervik og Aspenæs og gav Undervisning til 8 Mand udelukkende i agronomisk Retning. Hos en Mand paa Haugen undersøgtes en større Myr, hvor ganske god Brændtorv fandtes, ligeledes undersøgtes en større Myr paa Lannæs, men Myren indeholdt ikke Brændtorv. Hos 3 Mand paa samme Sted gaves Undervisning i Melkestel m. m. Paa Havnvaag var jeg hos 4 Mand, hvor jeg underviste i Jordbrug og Torvdrift. Derpaa besøgtes Sand, Bakkeby, Spilderen og Andsnæs, hvor jeg bistod med Raad og Veiledning til 12 Mænd i forskjellige Jordbrugsanliggender saavel som i Undersøgelser efter Brændtorv og Behandlingsmaaden af samme. Den 1ste Juli reiste jeg til Hillesø Herred, hvor jeg paa Gaardene Buvik og Sandvik foretog Torvundersøgelser. Paa Buvik fandtes ganske god Brændtorv. Efter Opfordring af en Mand paa Engenæs reiste jeg derhen, hvor jeg paaviste Anlæg af flere Grøfter paa en vandsyg Eng, hvorhos jeg forøvrigt gav Veiledning i andre Retninger vedkommende Jordbruget. I Katfjorden besøgtes flere Steder baade i Sør- og Nordfjord, men paa flere Steder var Beboerne paa Fiske, hvorfor jeg kun paa nogle faa Steder fik Anledning til at give Veiledning i Jordbrug og Torvdrift. Paa Hillesø var jeg hos 1 Mand, der ønskede mit Raad i Jordbrugsanliggender. Den 11te s. M. reiste jeg til Maalselven, hvor jeg besøgte Maalsnæs, Kjarisnæs, Sannæs, Sommerbakken, Holmen, Karlstad, Luneborg, Høilid, Grunnæs og Guldhav. Ialt gaves Veiledning til 15 Mænd. Min Bistand paa disse Gaarde ønskedes i de forskjelligste Ting Gaardbruget saavelsom

Kreatur- og Melkestellet vedkommende. Paa Gaardene Guldhav, Karlstad og Sommerbakken foretoges Torvundersøgelser, og ligeledes undervistes, hvorledes Brændtorven skal behandles under Tørringen. Den 18de reiste jeg til Bardo for at deltage som Prisdommer paa det den 19de afholdende Dyrskue.

Dyrskuet afholdtes paa Sætermo, hvor der fremmødte ialt 120 Kreature, deriblandt var 16 Okser. Den 20de var jeg hos en Mand paa Sundli, hvor der blev opstukket flere Grøfter paa forskjellige Steder af Eiendommen. Derfra reiste jeg til Finsæther i Reisen, hvor jeg hos en Mand gav Veiledning i Kompostlægning m. V. Den 25de reiste jeg til Tromsøundet, hvor jeg paa Berg, Sandvik og Ramfjordnæs gav Raad og Veiledning til 5 Mand i forskjellige Jordbrugsanliggender.

Den 28de deltog jeg som Prisdommer paa det i Ramfjorden afholdte Dyrskue, under hvilket fremmødte ialt 75 Stk. Kreature hvoriblandt 6 Stk. Okser. Beretning om Dyrskuerne er tidligere indsendt fra Hr. Statsagronom Jensenius, hvortil jeg tillader mig at henvise. Den 3die August reiste jeg fra Hjemmet til Bergs Herred, hvor jeg paa Nordfjord og Lutnæs boniterede Brændtorvmyrerne, ligesaa besøgtes Strømsnæs og Bergsøerne i Torvanliggender. Fra Berg reiste jeg til Sandvik og Kalfarnæs, hvor jeg boniterede Brændtorvmyrerne. I Torsken undersøgtes nogle Myrer, hvori fandtes god Brændtorv. Ligeledes undersøgtes nogle Myrer paa Lomsnæs og Bonkan med forskjelligt Resultat. Paa Bonkan fandtes dog ganske god Torv. Gaardene Olaheim og Eidet besøgtes ligeledes i Torvanliggender, men der fandtes ikke brugbar Brændtorv. Fra Eidet reiste jeg til Helgo for at bonitere Brændtorvmyrer. Efter en Dags Ophold der reiste jeg til Tromsøundets Herred, hvor jeg besøgte Gaardene Melvik (Sando), Engvik, Finkirken, Skovik, Maasvik, yttre og indre Kaarvik med Nordhelle og Gaddevik samt Skulgammen. Ialt gaves til 15 Mand Veiledning i Torvanliggender. Paa de fleste Steder fandtes kun meget lidet Brændtorv. Hos 2 Mand paa Finnæs fandt jeg nogle Myrer med god Torv; der gaves ogsaa Veiledning i agronomisk Retning, ligeledes gaves Raad til 3 Mænd paa søndre Finnæs i Jordbrug og Melkestel. Hos 2 Mænd paa Storelv paavistes Anlæg af nogle aabne Grøfter. Paa Susanajord i Kalfjord undersøgtes flere Myrer hos 2 Mand, hvor baade meget og god Brændtorv fandtes. Fra Tromsøundet reiste jeg til Jægervand i Karlso for at

bonitere Brændtorvmyrerne. Derfra reiste jeg i samme Anledning til Vang i Lenvik, hvor jeg ogsaa var behjælpelig med Anlæg af Grøfter m. m. Den 5te September reiste jeg efter Opfordring fra Sognepræst Magelssen til Balsfjord. Paa Præstegaarden tog jeg Kart over tvende Jordstykker, et i Nærheden af Husene 200 Ar stort, og et mindre Stykke Mark noget længere bortliggende 80 Ar stort. Dyrkningsudgifterne kalkuleredes til omtr. Kr. 500.00. Sognepræsten agtede at søge det Offentlige om Hjælp til Dyrkning af disse Stykker. Præstegaarden bestaar næsten udelukkende af udyrket, men for Dyrkning særdeles velskikket Mark. Paa Lanæs raadførte 2 Mænd sig med mig om nogle Jordforbedringsarbejder ligesom jeg paaviste, hvor en hel Del Grøfter paa den vandsyge Indmark skulde tages.

Den 14de s. M. reiste jeg til Berg, lille og store Vinje i Dyrø paa Torvundersøgelser. Paa Berg fandtes nogle smaa Myrer med brugbar Brændtorv; men paa de andre Steder fandtes ubetydelig Torv. Fra Dyrø reiste jeg til Aandervaag og Engenæs i Ibestad. Paa det første Sted undersøgtes flere Myrer, der dog ikke indeholdt Brændtorv. En Mand raadførte sig med mig om Myr dyrkning og Grøftning m. m. Paa Engenæs gaves Raad og Veiledning i forskellige Ting vedkommende Jordbruget. Den 19de reiste jeg til Trondenæs Herred, hvor jeg hos en Mand paa Harstad gav Undervisning i Lægning af Drainrør m. m., hos 2 Mand paa Sama gaves Undervisning dels i Grøftning og dels i andre Ting vedkommende Gaardenes Drift. Paa Harebakken boniteredes Brændtorvmyrerne. Derfra blev jeg opfordret at reise til indre Elsmæs, hvor 2 af Opsidderne ønskede mit Raad om Anlæg af Grøfter og Engmarkens Dyrkning. Paa Ervik var jeg hos 1 Mand, hvor jeg paaviste Anlæg af Grøfter samt gav Veiledning i Myr dyrkning, paa Lundenes var jeg hos 1 Mand, hvor jeg blev raadspurgt om forskellige Jordforbedringsarbejder, og tillige paaviste jeg Tomter til Vaanings- og Udhusbygningerne. Fra Lundenes reiste jeg til Furuhavn og Bredvik; paa begge Steder søgtes efter Torv, men jeg var ikke saa heldig at finde noget af Betydning. I Fuskovaag opstagedes nogle Grøfter hos 1 Mand. Paa Voldstad besøgtes samtlige Opsidder (9 Mand) udelukkende i Torvanliggender. Der fandtes flere Myrer med middels god Brændtorv. Hos en Mand paa Rødberg fandtes kun ubetydeligt af Myr skikket til Torv. Paa samme Sted gaves Raad og Vink Agerbruget vedkommende. Der forelaa endnu Rekvisitioner fra et Par Herreder, men paa Grund af Vinterens

Komme med Sne sluttede jeg mine almindelige Sommerreiser den 5te Oktober.

Den 12te Oktober reiste jeg til Helgø Herred for at foretage Fjøsbefaringer. Reisen foretoges gennem Skagesund, fortsattes til Skogsfjord, Hershø og rundt Kvalø til Helgø. I nævnte Herred besøgtes 51 Steder med en samlet Besætning af 9 Heste, 49 Okser og Ungfæ, 662 Smaafæ og 158 Melkekjør. Omsættes dette til Kjør faar man 335. Til disse haydes ved Indsættelsen ca. 630 Kgr. Hø pr. Kofoder; dersom Kreaturene fodres i 240 Dage i Hus, bliver det i Gjennemsnit 2.6 Kgr. Hø pr. Dyr om Dag. Der var flere Steder, hvor Høbeholdningen ikke var stort mere end det Halve af den opgivne Gjennemsnittsbeholdning. Da det bereiste Distrikt ligger ved Havet, bruges der en Masse Fisk til Kreaturene. Der var en Mand, der fortalte mig, at han i forrige Vinter benyttede omtr. 20 Tdr. Mort (Seiyngel) pr. Uge til 1 Hest, 6 Kjør og 25 Faar. NB. Seiyngelen faaes ikke for paa Eftervinteren og Vaaren. Fra Høsten og udover Forvinteren benyttes hovedsagelig tørrede Fiskehoveder og bedærvet Fisk, der er opbevarede fra Sommerfiskerierne. Der hvor Fiskeriet er Hovedsag, og hvor Mændene ligger paa Fiske paa det nærmeste den hele Sommer, er det meget vanskeligt at faa Befolkningen til at fravige den gamle Brugsmaade, hvad Kreaturstedet angaar; men heldigvis er der nu flere tænksomme Mænd, der har indseet, at Sultefodringen er forkastelig, og derfor har nedsat sine Besætninger, saa at de passer, og røgter sine Kreature forholdsvis godt. Derfor faar vi haabe, at de, som endnu ikke har indseet det fordærvelige og det i økonomiske Henseender ødelæggende i Sultefodringen, snart maatte følge det givne Exempel.

I Kvænangens Herred foretoges Befaringer til Spilderen, Renfjorden, Jøkkelfjord, Burfjord, Badderlandet og Kjækan. I nævnte Herred besøgtes 101 Steder med samlet Besætning af 26 Heste, 64 Okser og Ungfæ, 1323 Smaafæ og 283 Melkekjør. Naar den samlede Besætning bliver omsat til Kjør, faa man 629. Til disse haydes ved Indsættelsen omtr. 1010 Kgr. Hø pr. Ko.

I Lyngens Herred foretoges Fjøsbefaring i Sørfjorden, hvor jeg besøgte 36 Steder med samlet Besætning af 21 Heste, 69 Okser og Ungfæ, 524 Smaafæ og 157 Melkekjør. Naar den samlede Besætning bliver omsat til Kjør faaes 338. Til disse haydes ved Indsættelsen om Høsten omtr. 1134 Kgr. Hø pr. Kofoder.

Efter Reiseplanen skulde jeg reise rundt i Sørfjorden, men grundet paa

stormende Veir med megen Sne baade før og efter, at jeg var kommen til Lyng- gen, fik jeg kun Aaledning til at besøge nogle faa Gaarde. Paa de fleste Steder vare Udhusene i en meget daarlig Forfatning. De fleste Fjose bestod af Jord- gammer og disse var ogsaa af simpleste Sort. De faa tomrede Fjose, jeg saa, var ogsaa middelmaadige.

Min Virksomhed i Aarets Løb kan i Korthed omtales saaledes: Foretaget Fjosbefaringer i Trondenes, Helgø, Kvænangen og Lyngens Herroder, hvor ialt 407 Fjos og Kreaturbesætninger tilsaas, givet 150 Gaardbrugere Væledning paa deres Gaarde og boniteret Brændetorvmyrerne paa 11 forskjellige Steder.

Skogshavn den 6te December 1887.

Aerbødigt
J. M. Hansen.

[Bilag No. 3.]

Fjosbefaring

foretagen i Helgø, Kvænangen og Sørfjord i Lyngen fra 15de Oktr. til 18de Novbr. 1887 ved Amtsagv. Hansen.

De befarnede Gaarde er inddelte i 5 Klasser, nemlig:

1ste Klasse, Gaarde der ved Indsætningen havde	80 Voger Hø og derefter pr. Kofoder.
2den — do. — — — — —	60 & 80 — — — — — do.
3die — do. — — — — —	40 & 60 — — — — — do.
4de — do. — — — — —	25 & 40 — — — — — do.
5te — do. — — — — —	under 25 — — — — — do.

Klasse.	Gaarde.	Høst.	Oxar og Unghe.	Mølke- kjeer.	Smaaaf- fe.	Voger Hø pr. 800 Større for Vintren.	Antal Kofoder.	Hø pr. Dag pr. 800 Større i 240 Dage.	Karakter for Fjose- nes Indledning		
									godt.	måde- lig.	sløt.
1 og 2	83	7	94	78	47	464	34 Klgr.	1	2	2	Helgø.
3	34	84	35	170	504	31	273 Klgr.	3	0	22	
4	9	4	7	14	80	19	88 Klgr.	0	1	8	
5	9	4	7	14	80	19	88 Klgr.	0	1	8	
Samlet	51	9	49	158	662	82	3574 Klgr.	4	12	35	
1	2	2	4	17	55	86	36 Klgr.	2	0	0	Sørfjord i Lyngen.
2	8	4	16	41	98	65	85 Klgr.	1	0	1	
3	21	14	44	94	329	50	232 Klgr.	1	11	0	
4	5	1	5	15	42	33	80 Klgr.	0	0	5	
5	0	0	0	0	0	0	0 Klgr.	0	0	0	
Samlet	36	21	69	167	524	234	431 Klgr.	4	11	6	
1	11	9	7	51	142	87	104 Klgr.	0	2	0	Kvænangen.
2	20	6	9	50	205	67	110 Klgr.	0	12	0	
3	44	29	29	126	591	49	221 Klgr.	4	88	7	
4	19	2	16	45	317	33	128 Klgr.	0	8	11	
5	7	0	3	11	108	21	85 Klgr.	0	8	4	
Samlet	107	29	64	283	1323	237	648 Klgr.	19	68	24	

Fjosbefaring

foretagen i Trondenes fra 28de Marts til 22de April 1887, ved Amtsagv. Hansen.

De befarnede Gaarde ere inddelte i 3 Klasser, nemlig:

1ste Klasse, Gaarde, hvis Eiere for Kvænanges Høst have erhvoldt Karakter: meget godt og godt.	do.	do.	do.	do.	do.
2de — — — — —	do.	do.	do.	do.	do.
3de — — — — —	do.	do.	do.	do.	do.

Klasse.	Gaarde.	Høst.	Mølke- kjeer.	Oxar og Unghe.	Smaaaf- fe.	Voger Hø pr. 800 Større for Vintren.	Antal Kofoder.	Hø pr. Dag pr. 800 Større i 240 Dage.	Karakter for Fjose- nes Indledning	Karakter for Kvæns Indledning	Voger Hø i Behold pr. Stk. Større			Karakter for Fjose- nes Indledning
											godt.	måde- lig.	sløt.	
1	88	72	68	530	130	10	37 Klgr.	84	4	30	46	12	48	
2	106	93	92	531	67	67	27 Klgr.	40	62	4	19	39	45	
3	26	24	31	82	295	63	4 Klgr.	1	15	10	3	25	23	
Samlet	220	189	191	841	1356	77	67 Klgr.	125	81	14	49	88	95	

foretagen i Bestial fra 14de April til 18de Mai 1887 ved Bestial Forening til Dyrenes Beskyttelse af Peder Samuelsen Ringen.

Klasse.	Gaarde.	Høst.	Mølke- kjeer.	Oxar og Unghe.	Smaaaf- fe.	Voger Hø pr. 800 Større for Vintren.	Antal Kofoder.	Hø pr. Dag pr. 800 Større i 240 Dage.	Karakter for Fjose- nes Indledning	Karakter for Kvæns Indledning	Voger Hø i Behold pr. Stk. Større			Karakter for Fjose- nes Indledning
											godt.	måde- lig.	sløt.	
1	17	3	37	70	105	10	3 Klgr.	15	2	2	12	15		
2	434	265	1700	5429	100	31	2 Klgr.	328	94	12	32	48		
3	72	51	308	504	20	11	2 Klgr.	2	28	38	2	32		
4	9	8	78	42	20	9	2 Klgr.	15	2	2	2	15		
Samlet	532	327	2192	4286	300	32 Klgr.	300	136	44	44	44	44		

som 6de Klasse er optaget Gaarde, der eris af Emboder, Bestial, og Kjøbmand som Sammensættelses-Klassen.

[Bilag No. 4.]

Anmærkninger

til foranstaaende Fjøsbefaringer i Trondenæs og Ibestad.

Ved Befaringen fandtes paa en Mængde af de i Klasse 2 og 3 opførte Gaarde intet eller saagodtsom intet Hø.

I Ibestad Klasse 3 havde 8 Gaarde ligefrem sultefodret og deraf 1 Gaard i den Grad, at Karakter „Grusomhed“ tildeltes for 10 Smaafæs Vedkommende.

Det er en Selvfølge, at et Eftersyn af Kreaturene „nogle Dage før Udslipning“ for en Mængde Gaardes Vedkommende maatte have givet et høist sørgeligt Resultat.

Naar Hensyn tages til at ovenstaaende Fjøsbefaringer ere foretagne i Hereder, hvor Kreaturstedet skulde synes at staa nogenlunde høit, maa det indvundne Resultat i det hele betragtes som daarligt, særlig naar Hovedmassen sammenlignes med Ibestad Klasse 4.

Det er sikkert heller for lavt end for høit sat, naar man nævner et aarlig Tab for Amtet af Kr. 100,000 forarsaget af Knapfodring, Sultefodring og for stor Husdyrbestand.

(Bilag No. 5.)

Nogle Bemærkninger

i Anledning af de ved Fjøsbefaringerne i 1887 indvundne Erfaringer.

Da de stedse mere udvidede Samfærdselsmidler bringe ethvert Erhverv, ogsaa Landbruget, ind i en før ukjendt Concurrence, er det af stor Betydning i Tide at tage Forholdsregler for med Haab om et godt Udfald at kunne optage Kampen paa dette Omraade med heldigere stillede Egne.

Landbrugets Hovedopgave er mere og mere bleven: „Med mindst mulige Udgifter at opnaa det størst mulige Udbytte, samtidig som de avlede Produkter maa være af en tilfredsstillende Kvalitet.“ Denne Opgave omfatter samtlige Landbruget vedkommende Grene — Jordens Dyrkning, Skovens Behandling, Kreaturenes Forbedring og Røgt, samt Produkternes hensigtsmæssige Behandling og Anvendelse.

Naar man erkjender, hvor lavt Landbruget endnu staar i vort Amt, bliver det end mere indlysende, at Afskaffelse af hidtil drevne Misbrug, Befolkningens

Oplærelse i og Veiledning i Jordens for vore Forholde mest passende Dyrkning, Husdyrenes Avl, Opdræt, Fodring og Pleie, samt Produkternes hensigtsmæssigste Behandling og Tilgodegjørelse er af største Vigtighed.

Ikke faa af vore Gaardbrugere hente saagodtsom hele deres Næring af Landbruget, for mange er det maaske den vigtigste Erhvervskilde. For de fleste af vore Gaardbrugere har dog Landbruget hidtil nærmest været en Bisag af vistnok undervurderet Betydning.

Denne Del af vore Gaardbrugere kan jo ikke siges at være i nogen overhængende Fare for fremmed Concurrence, men de kunne med Lethed ved at afskaffe de mest skrigende Misbrug samt ofre sine Eiendomme noget større Interesse erholde et langt større Udbytte af samme end hidtil, ja hente en stor Del af sine Husholdningsførnødheder fra egen Eiendom.

Vort Landbrug kan dog ikke gjøre noget Skridt af Betydning fremad, før Befolkningen har faaet Øinene aaben for, at her holdes en altfor stor Husdyrbestand i Forhold til den forhaandenværende Fodermaenge, og at noget væsentlig Udbytte ikke kan paaregnes, før denne Feil er erkjendt og rettet.

I første Række maa vi af vore Husdyr sætte Melkekvæget.

Vi have af dette vor egentlige ublandede Landrace, der udgjør Hovedmassen, samt en ved Krydsning med Hollandsk, og Ayrshirekvæg fremkommen Blandingsrace, der dog kun findes, hvor Sandsten før et forbedret Kreaturhold er vakt. Disse Kreaturers Størrelse kan gennemsnitlig anslaaes til ca. 350 Kgr. levende Vægt; der findes blandt dem et ikke ubetydeligt Antal vakke og for Avl velskikkede Oxer, men man tør ligeoverfor den større Del af Eierne beklage, at de er altfor lidet opmærksomme paa den vigtige Omstændighed: at Forældrenes Egenskaber kun ere arvelige som Anlæg, der lettere kunne tiintetgjøres end fremmes.

Den rene Landrace udgjør den overveiende Del af vort Amts Kreaturbestand, og maa som Følge heraf beslaglægge Opmærksomheden mest. Disse Kjør ere af forholdsvis liden Størrelse, antagelig gennemsnitlig c. 200 Kgr. levende Vægt. De afholdte Dyrskuer give Indtrykket af en følelig Mangel paa vakke og for Avl velskikkede Oxer, hvorimod der forefindes ikke faa forhaabentlig endog et tilstrækkeligt Antal for Avl egnede Kjør, der i sin Tid vil kunne tjene som Grundlag for en Forædling af Racen.

Gjennemsnitlig maa Landraeckjørene antages at være daarlige Melkeydere, neppe over 800 Ltr. pr. Ko og Aar; som Slagtedyr maa de ogsaa sættes lavt, de give liden Vægt, og Kjødet er enten magert til Værdiløshed eller altfor fedt. Racens Tilbøielighed til ved god Pleie i længere Tid at kunne tjene som lønnende Melkekvæg. Dette Kvæg samler i Lighed med de fleste Polardyr i den korte Sommer paa nogenlunde gode Havnegange en Mængde Fedt, der for en stor Del sætter det istand til at udholde den lange Sultefodringsstid, uden at Livet gaar med. Kreaturer af andre Racer, satte ind paa vor Landraces Vilkaar, omkom rimeligvis i Mængde.

Man tør som ovenfor anført neppe i Længden paaregne en stor og varig Forbedring i Udbyttet af vore nuværende Kjør selv under en meget god Forpleining. Den store Fremgang maa søges i Afkommet efter for Avl velskikkede Kreaturer, og dette Afkom maa efter Fødselen kyndigt udvælges, det maa omhyggelig opdrættes og fornuftig behandles.

Skal en nævneværdig Forbedring fremmes nogenlunde hurtigt, kræves ener-giske Forholdsregler og ikke mindst fra Almuens egen Side.

Skal man af Fjøsbeferingerne kunne danne sig en rigtig Opfatning af vore Kreaturers utilstrækkelige Fodring, kan man ikke nøie sig med Gjennemsuitsresultatet af godt og daarligt sammenblandet. Det gode, maadelige og daarlige Stel maa samles hver for sig i Afdelinger hvis Gjennemsuitsresultater kunne sammenlignes saavel indbyrdes som med den Fodermængde, der erfaringsmæssig er fundet passende for at holde Dyrrets Helbred og Huld vedlige og ved Siden heraf at kunne frembringe den størst mulige Produktion.

En Ko af 200 Kgr. levende Vægt tiltrænger daglig til sit Legemes Vedligeholdelse 6 Kgr. Voldhø (eller Høværði), hvad i 255 Dages Vinterfodring udgjør 85 Vog; skal Koen i nævnte Tid give fuld Afkastning, tiltrænger den af mellem-godt Hø 120 Voger. Dette Foder bliver dog for omfangsrigt, og de for Produktion tillagte 35 Voger Hø bør erstattes af andre Stoffe, der indeholde Næringen i mere sammentrængt Form — Kraftfoder. Som Kraftfodre kan hos os nærmest nævnes Fisk, Smaapoteter, Kornvarer og Oliekagemel.

Haves Halm, da kræves mindre Hø, men desmere Rodfrugter og Kornva-rer eller Oliekagemel.

Spørges der om, hvormeget Hø der om Høsten bør have til hvert Storfæ, tilraades ikke at indsætte samme paa mindre end Vedligeholdelsesfoderet eller 85 Voger. Der bliver jo ikke saa lidet af andet Foder, der maa skaffes tilveie, og dette Foder kan dels ikke faaes til hvilkensomhelst Tid, dels maa det kjøbes, og Pengene findes neppe altid, hvor og naar de mest tiltrænges.

Man maa derfor være istand til dels at give mere Hø, end man egentlig ser sig Raad til, dels at erstatte det for meget brugte Hø med andre Foderstoffer, naar disse kunne skaffes. En ensartet og jævn Fodring er dog altid at fore-trække.

Fjøsbeferingerne vise, at ikke faa Gaardbrugere have fra 85 til 100 Voger. Hø og derover pr. Kofoder, hvad de altsaa have anset fornødent; de fleste have dog kun 70, 60, 50, 40 ja ned til 20 Voger.

De 88 Gaarde i Trondenæs, der ved Befaringen Vaaren 1887 erholdt Ka-rakter „godt“ for Kreaturenes Huld, havde ved Indsætningen om Høsten gjennem-snitlig 76 Voger Hø pr. Kofoder, men ved Befaringen viste det sig, at der til de gjenværende 50 Dages Staldfodring kun fandtes i Behold $3\frac{8}{10}$ Kgr. Hø pr. Dag og Ko. De bedst holdte Dyr i den befarede Del af Herredet havde altsaa rime-ligvis hele 50 Dage til Afmagring paa Knapfoder, og maatte efter Udslipningen sørge for at bringe sit Legeme i Orden paa Afkastningens Beskostning. 76 Voger Hø var altsaa ikke nok, men 85 Voger viser sig at have været passende.

Ved Beregningerne er et Kofoder som vanlig sat lig $\frac{1}{2}$ Hestefoder og lig 5 Smaafæfoder.

[Bilag No 6.]

Uddrag
af Regnskab over Tromsø Amts Landhusholdningsselskabs
Indtægter og Udgifter i Aaret 1887.

Indtægt:	
1. Beholdning efter Regnskabet for 1886	Kr. 854.03
2. Bidrag af Amtskommunen	" 1000.00
3. Herredernes faste Bidrag tilsammen	" 172.00
	Transp. Kr. 2026.03

Transp. Kr. 2026.03

4. Statskassens Bidrag for Budgetaaret 18 ⁸⁷ / _{ss}	„	1162.00
5. Medlemskontingent	„	85.00
6. Bidrag af Selskabet for Norges Vel	„	150.00
7. Herredernes Bidrag til Præmier ved Dyrskuerne	„	90.00
8. Indvundne Renter i Sparebanken	„	7.78
9. Agronomens Bonitering af Torvmyrer	„	56.00
		<u>Kr. 3576.81</u>

Udgift:

1. Agronomens Løn og Reiseudgifter	Kr.	1396.20
2. Udgifter ved Fjøsbefaringer	„	321.00
3. Bidrag til Ibestad Forening til Dyrenes Beskyttelse	„	50.00
4. Omkostninger ved Dyrskuer	„	201.00
5. Undervisning i Koldtvandsmetoden	„	340.00
6. Forskjellige Udgifter, hvoriblandt Trykningen af Aarsberetning	„	107.44
7. 3 Præmier til Budeier for godt Kreaturstel	„	24.00
8. Beholdning:		
Malangens Bidrag 1887	Kr.	10.00
Skjærvø do. do.	„	10.00
Selskabet for Norges Vel	„	150.00
Udskiftningsformanden, for Bonitering af Torvmyrer	„	80.00
Indestaaende i Tromsø Sparebank	„	794.90
Kontant i Kassen	„	92.27
	„	<u>1137.17</u>
		<u>Kr. 3576.81</u>

Fra
Kommitteens No. 3.

Kommitteens indstiller til saadan

Beslutning:

1. Indberetningerne, Tabellerne og Regnskabsuddraget indtages i de trykte Forhandlinger.
2. Til Tromsø Amts Landhusboldningsselskab bevilges af Amtskommunens

Midler for Aaret fra 1ste Juli 1889 — 30te Juni 1890 et Tilskud af Kroner 1000.00 — et Tusinde Kroner, paa Betingelse af at et lignende Beløb ydes af Statskassen.

Tromsø den 10de Juli 1888.

A. M. Helberg,
Formand.

Konr. Saugestad,
Sekretær.

Enstemmig Beslutning: Komiteens Indstilling bifaldes.

Sag No. 20. Andragende fra Tromsø Museums Bestyrelse om Bidrag til Bygning for Museet.

Andragendet og Komiteens Indstilling er saalydende:

Fra
Bestyrelsen for Tromsø Museum.

Man tillader sig herved at sende Hr. Amtmanden Bestyrelsens Cirkulære af idag angaaende Bidrag til Opførelse af en Bygning for Museet.

Cirkulæret tør bedes omsendt til samtlige Herredsstyrelser, hvilke anmodes om velvillig at meddele Bestyrelsen Underretning om den Beslutning, som Herredsstyrelsen fatter.

Ligesaa beder man Hr. Amtmanden om at ville forelægge Cirkulæret for det iaar sammentrædende Amsformandskab med Deres anbefaling til Bevilgning af et passende Bidrag af Amtskommunen.

Tromsø den 19de Marts 1888.

Chr. Kjerschow. Karl Pettersen. Frederik Bentzon.
J. Killengreen. J. Qvigstad.

Til
Amtmanden i Tromsø Amt.

Jeg indstiller, at Amsformandskabet i nævnte Oiemed bevilger et Bidrag stort Kr. 500.00, og at dette Beløb tillades udbetalt af de Penge, som er tilfalden Amtskommunen som Andel i Renterne af Hans Maj. Kong Oscar den 2dens Legat. Paa denne Konto havde Amtskommunen pr. 1ste Januar iaar indestaaende i Tromsø Sparebank et Beløb af Kr. 950.56.

Tromsø Amt, 18de Juni 1888.

Chr. Kjerschow.

Til
Tromsø Amsformandskab,